

roga!
kos kalbos
ojo (apda-
... \$1.00
arba kaip
rašyti be
... 15c
okytis ra-
... 10c
imuisi ro-
ais (apda-
... 35c

INIS
udson, N. Y.

aldai
apacias koj
LLER
ligu ir gydo
neta marke

aptekose ar
CO.
New York, N. Y.

ISAUGIMI
US

KMINGAS,
ILIKAS
MAS DYKI
VYRU IR
RIU.

to metu? At
velkimas?
odos galvot
ti?
asakty br
Tiskytos
romta Bala
JKUS.
specialia
as:
s planko
kimo plan
likaty ir
enkius sav
all plauku
uzgarnedat

sviena, tad
ko silnia
augina gra
arba kraus
usu antrais
orine detal
te "Telys
niu adap
m.
Inion, N. Y.

del apme
izu Hlaid
o Calvaco
o Plaukus
u antrais

"KOVA"

229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.
Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Liet. Soc. S. Am.
(Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
Prenumerata: Metams į visas dalis svieto \$2.00
Pusei metų \$1.00
Redaktorius K. Vidlikas
Administratorius P. Kurkulis.

The Lithuanian Weekly
"KOVA"
Published every Friday by
The Lithuanian Socialist Federation of America.
Yearly subscription: In all parts of the world \$2.00.
Advertising rates on application.
K. Vidlikas, Editor. P. Kurkulis, Manager.
All communications should be addressed
"KOVA"
229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

VISŲ ŠALIŲ DARBININKAI, VIENYKITĖSI!

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.

JUS NIEKO NEPRALAIMĖSIT, TIK RETA...

No. 10

PHILADELPHIA, Pa. 10 d. Kovo (March) 1916 m.

PHILADELPHIA, Pa. 10 d. Kovo (March) 1916 m.

Second Class Matter May 17, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa.

TELEFONAS
KEYSTONE, MAIN 29-58

Metas XII

Bulota ir Žemaitė Jau Amerikoje

BULOTA IR ŽEMAITĖ AMERIKOJE.

Drg. C. Herman "Kovai" praneša, kad A. Bulota, A. Bulotienė ir A. Žemaitė atvyko į New Yorką kovo. Maršruto rengimo komitetas deda visas pastangas, kad kuogreičiausiame laike su persergėjimo tokių laivų ir su laivų žus koks Amerikos pilietis.

NEUODA SOCIALISTUI KONGRESMANUI BALSŲ.

Washington. — Kongresmanas Madden iš Chicagos kelis syk protestavo prieš suteikimą balso socialistui kongresmanui drg. Londonui. Pirmą sykį jis pasirošino prieš daleidimą Londonui išdėstyti dabartinį tarptautinių pinklių prasmę. Antrą sykį jis ir dar vienas kongresmanas užprotestavo prieš Londono bandymą pasakyti prakalbą, kujoje jis norėjo nurodyti, kaip prezidentas saivaliai stengiasi susti užrubežinę politiką. Drg. Londonui ir čia buvo atimta bal-

VOKIEČIAI NORI UZVAL- DYTI AMERIKOS POLITI- KĄ.

New York. — The New York World dienraštis dokumentais praparodo, kad Amerikos Vokiečių Susivienijimas užlaiko savo žmones prie Suvienytų Valstijų kongreso. Tie žmonės agita-vo senatorius ir kongresmanus, kad paremtų tas įneštas kongre- sui rezoliucijas, kurios reikalavo, kad Amerikos piliečiai būtų persergėti, kad nevažinėtų tal- dminčių apginkluotais pasażieriais laivais. Vokiečių susivieni- limas pašvenčias daug pinigų tam darbiui. Tarp įtariamųjų vo- kiečių svarbiausią rolę lošė dr. C. Hexamer iš Philadelphijos.

Be to, vokiečiai agitavo savo prielankesnius kongresmanus ir senatorius, kad jie darbuotųsi pravedimui biliaus, kuriuomi bu- tų uždrausta iš Amerikos gaben- ti ginklus, amuniciją ir pinigus iš federalių rezervinių bankų tal- kininkams.

Toliaus, pasirodo, kad Ame- rikos vokiečių organizacijos dar- buojasi ir deda pinigus, kad prave- dus savo kandidatą į Suvieny- tų Valstijų prezidentus busimo- je republikonų partijos konven- cijoje. Iš kitos pusės, jie yra pa- širyžę daryti viską, kad Wilso- nas negautų nominacijos, į pre- zidentus.

AREŠTAVO SOCIALISTĄ N. Y. KONGRESMANĄ.

New York. — Policija buvo areštavusi socialistą New Yorko valstybės įstatymdavystės atstovą, drg. A. Siplakovą, kada jis grįžo po prakalbų straike- tiams. Jis kalbėjo Division gat- vės krautuvių straikuojantiems darbininkams. Po prakalbos po- licija liepė jam eiti kita gatve. Jis nepaklausė. Tada jį arešta- vo. Bet teismas tuojuos jį ištei- sino ir paleido. Tuo pačiu syk- iu buvo areštuota 30 straikerių.

UŽGYRĖ WILSONO POLITI- KĄ SU VOKIEČIAIS.

Suvenytų Valstijų kongre- ses išreiškė Wilsonui užsitikėji- mą kas link jo politikos delei apginkluotų pasażierinių talki- ninkų laivų. Taip kad Wilsonas galės apšaukti Vokietijai karę, jeigu Vokietija nuskandins be persergėjimo tokių laivų ir su lai- vų žus koks Amerikos pilietis.

ANGLIAKASIAI GRIEŽTAI REIKALAUJA UNIJOS.

New Yorke atsinaujino an- gliakasių tarybos su kasyklų sa- vininkais kas link išlygų naujo- jo kontrakto, kuris turėtų įeiti galėn nuo pirmos d. balandžio. Suvenytų Angliakasių preziden- tas White griežtai užreikė ka- syklų savininkams, kad, jeigu jie nepripažins unijos, tai visuo- tinas angliakasių straikas bus neišvengiamas.

GATVEKARIŲ STRAIKAS WASHINGTONE.

Washingtone straikuoja 1500 gatvekarių konduktorių, ku- riems kompanija griežtai atsisai- kė pakelti algą. Gatvekariai vi- sai nevaikščioja. Didžiausias ne- patogumas, kurį atjaucia ir kon- greso nariai.

VAIKŲ DRAPANŲ SIUVĖ- JAI LAIMĖJO STRAIKĄ.

New Yorko vaikų drapanų siuvėjų straikas pasibaigė. Lai- mėjo darbininkai. Gavo 49 va- landų darbo savaitę. Darbinin- kams, kurie uždirba mažiau kaip 20 dol. savaitę, pakelta dviem doleriais augščiau savaitinė mo- kestis. Gaunantieji gi daugiau kaip po 20 dol. savaitę ateity- je gaus vieną dolerį daugiau. Visiems kitiems savaitiniams darbininkams pridėta algos po 1 dol. savaitę. Dirbantiems nuo štukių gi pakelta mokestis 10 procentu.

Visose dirbtuvėse pripazinta unija.

AREŠTAVO 116 STRAIKE- RIŲ.

Baltimorėje 7,000 straikuo- jantių moteriškų drabužių siu- vėjų laikė didelę demonstracijos parodą. Demonstrantus pradėjo trukdyti policija. Jie pasiprieši- no. Kilo didelės muštynės. Liko areštuota 116 straikerių.

VOKIEČIAI PADEGĘ LAI- KRAŠČIO NAMUS.

Providence, R. I. — "Provi- dence Journal" redakcijoj atsi- tiko gaisras. Laikė gaisro buvo girdėti lyg ir bombų eksplozi- jos. Kadangi laikraštis vedė karštą agitaciją prieš vokiečius, tai spėjama, kad vokiečiai ir tą gaisrą padarė.

5,000 MAŠINISTŲ STRAIKAS

Buffalo, N. Y. — Sustraikaus 5,000 mašinistų, reikalaudami 8 valandų darbo dienos ir pri- dėjimo mokesties. Straikuosią dar 5,000 mašinistų.

Lietuvoj ir Tarp Pabėgėlių

KAIP "OTIEC KONSTAN- TIN" VIEŠPATAUJA VORO- NEŽE.

Skirsto mokinius į gerus ir blogus.

Voronežas. Voroneže dabar yra iki tukstančio lietuvių mok- sleivių pabėgėlių. Kone visi jie prisiglaudę Lietuvių Draugijos nukentėjusiems del karės šelpiti bendrabučiuose. Juos globoja Centralio Komiteto tam tyčia paskirti igaliotiniai: kun. kan. Olšauskis, adv. Tumėnas ir mo- kyt. Balčikonis. Šitie globėjai rupinasi ne tik medžiagiais, bet ir dvasiniais globojamųjų reikalais, stengiasi, tariant jų pačių žodžiais, "atstoti globoja- miems tėvus".

Pirmiausia, dvasininkų papra- timu skirstyti visus žmones į avinus ir ožius, moksleiviai tapo paskirstyti į "gerus" ir "blo- gus". Tik įdomu, iškur nei kar- to mokinių nemačius Olšauskis arba pirmą kart Voroneže jos tepamačiusieji bendrabučiuose. Tiesa, vadovavosi suzinoti apie moki- nių "gerumą" arba "blogumą". O juk tuo vadovavosi paslėptai, Tiesa, vadovavosi ne vien be- tiliu mokinių "gerumu" arba "blo- gumu", bet ir asmeniškai su ma- tija ar antipatija. Bent, moki- niams prispyrus pasišaukti, del vieniešis neleidžiama, o kit- varu verčiama persikelti į kitus bendrabučius, vienas priežiuru prisipažino, kad verčiama persi- kelti žinomi mokiniai ir verči- mi, todėl, kad jis su jais turėjęs susikirtimą Vilniuje ir neleid- jęs.

Su minėtuojų priežiura išėjo dar geresnė istorija. Vilniuje jis, mokiniam pareikalavus, buvo net du sykiu, kaip ir priežiuras netinkamas, nuo priežiurimo prašalintas. Bet Voroneže jį vėl paskyrė priežiura. Cia jis vėl pasirodė kas esąs. Jo bendrabu- tis buvo laikomas tiesiog anti- sanitariame stovyje: pradėjo veistis ligos, lignonis ištisoms sa- vaitėms neprisishaukdavo gydy- tojo. Tas priežiura tik, kaip bu- vo rašyta mokinių prašyme, kė- lė tautinę neapykantą tarpe lie- tuvių ir nelietuvių, nesidrovėjo vartoti šmeiziančių išsireiškimų ir tt. Jo intrigų dėka tapo iš- mestu iš bendrabučio net du mo- kiniau: M. ir E. Mokiniai, gan kantrūs, neikentė, parašė pra- šymą, kuriame, išdėstė visą da- lyką, maldavo paliusuoti iš jojo globos, ir įteikė tą prašymą Ol- šauskiui. Tas igalioavo visą tą dalyką ištirti ir apvertinti "Sau- lės" kursų vedėją. Tasai nors minėtųjų faktų ir negalėjo už- ginčyti, nutarė, kad priežiura niekuo nėsas prasikaltes ir kad mokiniai savo prašymu jį tik be- reikalo įžeidė ir todėl liepė moki- niams jo atsiprašyti. Mokiniai, nors ir neatsiprašinėjo, bet ir nedrįso prieš tokį nusprendimą protestuoti. Tiesa, vienas buvo bemėginęs protestuoti, bet jį greitai pritraukė tas, prisakyda- mas tam mokiniui rytoj nueiti pas jį kad sužinotus, į kokį bend- rabutį bus ištremtas. Beje, dar tris mokiniai, paskirti priežiuru padėjėjais, atsisakė išvieno su tuo priežiura darbuotis, bet tuo tas dalykas ir pasibaigė.

Tokiu budu pirmas mokinių susikirtimas su "tėvais" pasibaigė mokinių pralaimėjimu. "Tė- vai" jautėsi esą nepergalimi ir todėl galėjo šeimyninkauti taip, kaip jiems tiko. Nagi ir šeimyn- ninkavo! Pažiūrėkite tik, kaip sutvarkė mokinių-merginų gy- venimą bendrabučiuose!

"Nobažna" tvarka.

Mokinės privalo melstis per dieną mažiausia aštuonis kartus. Bendrabučiuose įvesta stačiai kalėjimo režimas: išleidžiama mokinės iš bendrabučio tik tarp 3ios ir 5-os valandų po piet ma- žiausia po dvi ir tai tik kiekvie- ną kartą pasisakius, kur ir kokiu reikalu einama. Nenuostabu, kad tokia nepaprasta tvarka at- kreipė į save akis net vietos ru- šų laikraščio "Voronežskij Te- legraf", kuris tai viename, tai kitame numeryje pradėjo spau- dinti žiniučių iš Voronežo lietu- vių komiteto igaliotiniai. Tos ži- niučių buvo taip įdomios, kad net Voronežo Komiteto igaliotiniai priversti teisintis. Vienas iš jų, adv. Tumėnas parašė į "Voronežo Telegrafą" teisinimo- dži, bet parašė taip nevyku- dži, kad davė progos laikraš- čio redakcijai feljetone gardžiai iš- šaukti jį pasijuokti. To per- teisinintis nebemėgin- ti. Tiesa, šio karto kova bu- vo — represijų. Olšauskis, įtar- damas žiniučių rašinėjime vieną mokinių V. S., pranešė jam, kad, jeigu dar nors viena žinutė iš lietuvių gyvenimo pasirodys "V. T.", jis išleksiąs iš bendrabučio. To laikraščio redakcija pranešė, kad tas žinutes gauna ne iš S., bet Olšauskis visvieną, pasiro- džius naujai žinutei, išmetė iš bendrabučio, kad ir ne V. S., tai bent jo brolių. Bet apie tai tiek.

Įdomu ir su mokyklomis. Vil- niuje Komiteto igaliotinis sakė mokiniam, kad Voroneže jie galės stoti į tokias mokyklas, kokios jiems patiks. Nuvažiavus gi į Voronežą, pranešė, kad visi gimnazistai privalo stoti į Yčo gimnaziją, o gimnazistės į von Engel gimnaziją; drįstantiems gi stoti į kitas mokyklas gresė iš- mesti iš bendrabučio. Ir ištikry- ju, kada dvi gimnazistės, P. ir J., įstojo ne į privatinę von En- gel gimnaziją, o į Marijinę gim- naziją, jos buvo iš bendrabučio išmestos. Įdomu, kodėl Lietuvių draugijos komitetas taip vyliojo mokinius į Voronežą ir paskui, ten nuvežęs, juos taip skaudžiai apylė? Kai-kurie spėlioja, kad taip daryta tuo tikslu, kad pri- pildžius draugijos pirmininko Yčo gimnaziją. Gal tai ir tiesa.

Kun. Olšauskis gėdos lietu- viams nedaro! Įsitaisė puikų va- žį, porą nesulaikomų arklių, liv- rejuotą vežėją ir važinėja taip, kaip retai kas Voroneže tevaži- nėja. Ir elgiasi jis, kaip tikras valdovas: nesuspės, jį susitkęs, mokinys trilinkas susilenkti, tuojuos šaukia: "Kepurę nusi- imt! Žinai prieš ką stovi! Su prašymu atėjai!" Kiti igalioti- niai taip-pat stengiasi Olšauskį sekti. Net stovėti nusibosta jų virtuvėje kol galų-gale prieisi: mat, arbatą geria. Piemenis, snargliai ir kiti panašūs žodžiai taip ir skrenda iš jų burnos. Tai tiek šį kartą apie Voronežą.

Vaidilos Ainis.

Rusai vėl Neturi Amunicijos

SOC. DUMOS ATSTOVAS APIE RUSIJOS PADĖJIMĄ.

Telegramos iš Stockholmo pa- duoda Rusijos Dumos atstovo drgo Čcheidzės prakalbos turinį, pasakytos Dumoje. Sako: rusų armijos nuostoliai viršija visų kariaujančių šalių nuostolius. Bet, anot jo, karės lauke kur- kas mažiau esti užmušama ka- reivių, kaip jų zuva iš bado, šal- čio, ligų ir visokių kitų nepritek- lių, už kuriuos reikia kaltinti karės valdybos nelemtumą. Drg. Čcheidzė sužinojė, kad Rusijos kariškos sankrovos tuš- čios, amunicija visai išsibaigian- ti ir greitu laiku rusų armija vėla galės pasijusti visai be a- municijos. Pastaruoju laiku rusų valdžia "mobilizavo" dirbtuves išdirbimui ginklų ir amunicijos. Bet pačiame mobilizavimo dar- be valdininkai parodė didžiau- sią savo netikumą ir didžiausią pasidavinėjimą už pinigus. Iš kitos gi pusės, rusų valdžia dar- bininkų klausimą "rišo", šaudy- dama darbininkus Tuloje, Kos- tromoje ir kitur ir areštuodama šimtus darbininkų Petrograde ir Maskvoje.

133,000 RUSŲ ŽUVO BESSA- RABIJOJ.

Berlinas. — Pastarąjame sa- vo užpuolime ant austrų Bessa- rabijos linijoj rusai neteko 133- 000 kareivių. Mušiuose su aus- trais nieko nelaimėjo.

KARIŠKAS TERRORAS VO- KIETIJOJ.

Berlinas. — Karl Liebknecht, vokiečių socialdemokratų karės priežiū vadovas, sakė aštrią pra- kalbą Reichstage, pasmerkdamas valdžią, kuri žiauriausiu budu apsieina su ypatomis, va- rančiomis taikos propagandą. Pav., vienas poetas buvo mirčia nubaustas vien tiktai už parašy- mą eilių prieš karę; Austrijoj gi vienas socialistas buvo sušaudy- tas už pasakymą prakalbos, pa- smerkiančios karę. Tokius teismus ir bausmes val- džia atlieka slapta. Slapta teisia ir baudžia net moteris, kurios kelia demonstracijas delei duo- nos stokos.

VERDUNO MUŠIAI VIS SMARKYNA.

Paryzius. — Per vieną pasta- rąją savaitę mušių apie Verdu- ną iš francuzų ir vokiečių pusių buvo paleista 6,000,000 kantuoli- nių šuvių. Vokiečiai vieną kartą per 6 valandas iššovė 80,000 ka- nuoliunių kulku ant žemės skly- po, ne didesnio, kaip 1000 ket- virtainių mastų. Francuzai praneša, kad vo- kiečių buvo užmušta 80,000 per pastarąją savaitę. Verduno gyventojai visi išsi- kraustė. Liko tik policija ir ug- nagesiai. Į vieną ir į kitą pusę Verdu- no eina pragariški mušiai per 50 mylių. Artilerijos ugnis nesustoja nei minutes. Vokiečiai atėmė kelis kaimus iš francuzų.

RUSAI PAĖMĖ BITLIŠĄ.

Rusai atėmė iš turkų drutvie- tę Bitlišą. Ant jos užpuolė lai- ke smarkios sniego audros, vi- sai turkams ne sitikint. Dur- tuvais vienus išskerdė, kitus pri- vertė bėgti. Rusams teko 20 di- džiųjų kanuolių, daug kitokių ginklų ir amunicijos.

Svarbi pergalė.

Rusai ir anglai pridūoda didė- lę svarbą šitai pergalei. Jina at- darė rusams kelią į Bagdadą. Jeigu rusams pavyks paimti Bagdadą, tai jie galės sujungti savo spēkas su anglų armija, kurią dabar turkai apsupę laiko Mesopotamijoj. Tada, jau turėty suirti vokiečių planai apie žem- gimą per Mažąją Aziją į Indiją ir Egiptą. Vokiečiams būtų už- kiristas kelias.

TURKAI PRAŠO RUSIJOS TAKYTI.

Gauta gana užsitikėtinios ži- nios, kad turkai prašė, kad Ru- sija padaryty atskirą taiką su jais. Rusija atsiskaičius tai dary- ti. Nes talkininkai yra padarę sutartį su nieku nedaryti atski- ros taikos be bendro visu talmi- ninkų sutarimo.

BULGARIJOJ REVOLIUCIJA

Iš Bucharesto ir Athenų prane- šama, kad buvo padaryta pa- sikėsinimas ant Bulgarijos ka- raliaus Ferdinando gyvasties. Visa Bulgarija virte verda ne- užsiganėdinimu karaliumi delto, kad jis įtraukė šalį į tą pragaiš- tingą karę. Kila prieš Ferdinando valdžią ne tiktai kaimiečiai, kurie ken- čia bada, bet ir šiek-tiek pasiturin tieje žmonės. Žmonių maistams mašinti siunčia kareivius, bet kareiviai paprastai atsisako šau- dyti į žmones.

VOKIEČIŲ AGITACIJA SVE- DIJOJ.

Vokietija visais budais sten- giasi prilenkti savo pusėn Sve- diją. Vokiečių ambasadorius ir konsulai Švedijoj skleidžia mo- kyklose ir publikoje lapelius, ku- riuose aiškina, kad vokiečiai už- ima teisingiausią poziciją karė- je. Toliau, vokiečiai išreiškia pa- sipiktinimą Norvegija ir Danija, kad šiodvi šalys nuolankaujan- čios Anglijai.

RUSAI BOMBARDUOJA TREBIZONDA.

Nors buvo pranešta, kad tur- kai išsikraustė iš Trebizondo, turkų uosto ant Juodųjų marių, bet turkai tame mieste dar laiko- si, ir rusai randasi tik už 50 my- lių nuo miesto.

Rusai iš marių pusės bombar- duoja miestą iš savo kariškų lai- vų. Po priedanga karės laivų jie išsodina vis daugiau ir dau- giau savo kareivių patogiose vietose ant Juodųjų marių kran- to, Trebizondas busias už kelių dienų paimtas.

200 AREŠTUOTA PARYŽIUJ UŽ ŽINIAS.

Paryžiuje areštuota 200 ypatų už skleidimą "neteisingų žinių".

Ne Žmonės Kalti, o Sistema

Jau tris ar keturis sykius man pasitaikė šią žiemą atsilankytį tokius teatrus, kur laike lošimo liko pamestos taip vadinamos "smirdančios bombos". Yra tai niekas kitas kaip sviestinė rugštis (butyric acid), kurios pasiryžėlis įpila į bonką ir sudaužo arba išlieja iš jos, kur jo norima. Tą rugštį bile kas gali gauti aptiekose ir ji turi tokią smarvę, kad tiesiog nesmagu pasilikti kiek ilgiau toje vietoj; kur ji išlieta. Daleiskime, užtenka išliet apie puskvortę bažnyčioj, teatre arba didelėj salėj, kad sugadintų visą orą ir išvarius žmones.

Šią paaiškinimą daviau, kad supratus, kas tai per daktas, nes jeigu kur tokią smarvę atsiranda, nežinantieji bėga laukan bijodami užsenuodyt, o kiti kelia truksmą ir daro visokius spėjimus. Jau buvo savų laikų ir lietuviškuose laikraščiuose pranešta, kad kur ten salšė ar bažnyčiose buvę tos rugštis paliečia. Juo tolyn, tuo aštresni darosi santykiai tarp mūsų srovių, vis daugiau parapijonis kyla prieš savo klebonus, ir kas gali tikrinti, kad atskiros ypotos nepavartos šitos priemonės, kad užkentu socialistų parengimams arba kad išvarius iš bažnyčios pasimelst atėjusius. Nors oras pasidaro nemalonus, bet jis nekentkia, todėl patarčiau nepaisyti, jei taip kur atsitiktų. Nesmagumas ir tame, kad jokių kitų chemikalų negalima neutralizuoti tos rugštis ir smarvę pasilieka per daugelį dienų.

Bet ne apie tai aš noriu kalbėti. Teatruose, kur liko pamestas "smirdančios bombos", girdėjau publiką kalbant, buk teatro savininkai nesamdą unijos darbininkų, ir todėl unijistai minėtų būdų norį priversti savininkus taikytis su unijomis. Negirdėjau, apie kokius darbininkus jie kalba, bet teatruose dirba muzikantai, kurie paprastai turi but unijistais, dirba elektrikai, riariai, dagneisiai, sodintojai ir kiti. Daleiskime, teatro savininkas nenori mokėt unijos algų muzikantams ir jis gauna neunijistus. Jie dirba pigiau, ilgiau ir kitiems muzikantams nelieka darbo. Muzikantai, kaip ir kiti darbininkai, organizuojasi į unijas, kad daugiau uždirbtų ir kad sutrumpintų darbo valandas, kas atneša dvejopą naudą: duoda jiems pasilį ir laiką praleist su šeimynomis ir užtenka darbo didesniai muzikantų skaitliui. Taigi suprantantieji savo reikalus muzikantai organizuoja uniją ir kovoja prieš neunijistų samdymą. Ar jie teisingi? Suprantama, nes jie gina savo duonos kąsnį. Ir kada atsiranda muzikantų, kurie eina dirbti be unijos išlygų (pigiai ir ilgas valandas), kada samdytojas nepaiso į unijos persergėjimus, protestus ir reikalavimus, tuomet unijistai įieško kokios nors priemonės jį priverst. Šioj šalyj įstatymai draudžia skelbt boikotą; žiaurios priemonės negeistinos patiems unijistams, todėl jei proga ateina, jie meta tas "bombas" ir tuomi sustabdo publiką nuo teatro lankymo, kas neša didelius nuostolius savininkui. Kartais unijistai vartoja kur-kas žiauresnes priemones kovoj. Jei ne organizacija, tai atskiros ypotos taip įpyksta ant samdytojų, kad net prieš organizacijų įsakymus eina ir daro blogumą. Juk McNamaros, kurie sėdi kalėjime, net namus su žmonėmis susprogdino, kiti deda nuodus į valgi hoteliuose, kad užnuodyt svečius ir atgrąsinti nuo lankymosi, jei savininkas samdo neunijistus tarnus. Yra tai bjaurūs dalykai. Daleiskime, jūs atėjote pasimagintį teatrą ir užsimokėjote pinigus,

o čia kas išpila sviestinę rugštį ir jūs apleidžiate vietą su pik-tumu. Arba jūs atėjote valgyti į valgyklą bei hotelį, nes esate keleivis ir išalkote. Užsimokate ir niekam blogo nemanote daryt, o čia jums nuodais gali pavaišint. Organizuoti ir gerai dalykų stovį suprantanti darbininkai to nedarys, bet kapitalistai jau taip per daug aiškiai vargšą išnaudoja, kad jis netenka kantrybės; jis nežino visuomeniško judėjimo ir plačios taktikos, todėl jis griebiasi keršyti samdytojui savotišku būdu, jokios organizacijos nesiklauses. Kartais jis patį samdytoją sumuša, bet jei to negali padaryt, tai vartoja kitokias priemones.

Ar jis kaltas?

Jeigu norima, kad neatsirastų "anarchistų", nuodijantių zupes, mėtančių "smirdančias bombas", daužančių ausis samdytojams ir ipuolančių į tokią desperaciją, kad bile ką daro, reikia žmones daugiau apšviesti.

Kaip šiandien gali darbininko vaikas apšviesti, jei dar pradinės mokyklos neužbaigus jis traukiamas jau šeimynos palai-kymui stot į dirbtuvę, nes tėvas neuždirba gana?

Kaip gali darbininkas atsaknčiai apšviesti, jei jis dirba ilgas valandas ir sunkiai, jei jis uždirba vos tik pragyvenimui (ir tai retai) ir jo galva pilna rūpesčių apie abejotiną rytojų?

Kaip jis gali apšviesti, jei kapitalistai užleidžia tvaną kvailinančios literatūros, pasamdo kunigus, advokatus ir net kru-tamųjų paveikslų darytojus darbininkų kvailinimui, klaidinimui, sumaišymui taip, kad jis jokios išieigos ir šios vergjos nemato?

Kaip gali darbininkas išaugti idealistu, plataus supratimo ir taktiškų žmogumi, jei nuo jo teisybė slepiama?

Socializmas yra ne tik draugi-jinis mokslas, o jis turi savų daug kitų ypatybių, kurios padarytų draugiją doresnę, labiau optimistišką ir ideališką. Daleiskime, kad mokyklose vaikai jau būtų mokinami socializmu. Tš jo jie patirtų, kad atskiri kapitalistai ir jų bernai nėra kalti. Jie suprastų, pav., kad ir teatro savininkas veda konkurenciją su kitais, bijo subankrutyt, todėl stengiasi kuomaziauusiai išleisti, samdo pigiausiai darbininkus. Suprastų, kad tas pats darosi visose išdirbystės šakose. Negana to, jie žinotų, kad atskirų kapitalistų baudimas, net ir užmušimas, net ir viso turto nuo jų atėmimas dalykų draugijoj nepageris. Socializmas to visko išaiškinimui turi gerus pamatus.

Taigi, jei darbininkai būtų mokyklose su juo supažindinti, negirdėtume pasikėsimų ant ypato, išdirbysčių, budavonių ir tt. Socializmas turi taktiką, kuri yra inteligentiška, žmonių gyvavstį ir savastį saugojanti, tvarki ir tuo pačiu laiku vieša ir pasekminga. Kiekvienas, kam labiau įkirėjo ši tvarka, galėtų energiščiau veikti sulig tos taktikos. Tikrinu, kad jei socializmas būtų išguldinėjamas mokyklose ir darbininkų reikalai diskusuojami, tai nebutų visokių "anarchistiškų" grupelių, suokalbų ir pasikėsimų.

Tuomet kiekvienas darbininkas būtų daugiau ar mažiau optimistiškas, nes jis žinotų, jog turime pereit tam tikrą laipsnį, kol priešime prie geresnės tvarkos, ir jis žinotų, kad ta geresnė sėdi kalėjime, net namus su žmonėmis susprogdino, kiti deda nuodus į valgi hoteliuose, kad užnuodyt svečius ir atgrąsinti nuo lankymosi, jei savininkas samdo neunijistus tarnus. Yra tai bjaurūs dalykai. Daleiskime, jūs atėjote pasimagintį teatrą ir užsimokėjote pinigus,

socializmas; jei jis iškur kiek nugirdo, dedama visos pastangos, kad įbauginus jį, kad primelavus jam apie socializmą. Ir pasilieka darbininkas be minties apie galėjimą turēt šviesesnę ateitį; viltis jo sumušta; jis jaučiasi esąs per daug išnaudojamas ir jog reikia jau gintis, bet kaip gintis ir kas kaltas tame išnaudojime, jis nežino. Prasideda pavieniai veiksmai, suokalbimai ir net terrorizuojančios tragedijos. Pesimizmas auga, nes vieni tamsūs ir nemato šviesesnės ateities, kiti turi viltį ir supratimą, bet mato didžiumą tiek neapšviestą, kad nesitiki greitų perversmų, — iš ko seka sauzūdystės ir kitkas.

Ar galima kaltint tad darbininkus už jų taktiškus ir netaktiškus veikimus savęs apsigynimui? Geriau veikti jų kapitalizmas neišmokino.

Iš kitos pusės, mes paimekim tą darbininką, kuris eina ir dirba už pigiai ir ilgas valandas. Jis kaltas tik retuose atsitikimuose. Daleiskime, merginamuzikantė turi pragyvent ir dar senelę motiną užlaikyt. Semai ji stovi be darbo. Jai grėsia laido mirtis. Nors ji ir žino, kad reikėtų prisilaikyt žinomos ilgos ir valandų, bet badas verčia ją stot ir dirbt taip ir už tiek, kiek pasiuloma. Jei unijistams pasiseks ją išvaryt iš darbo kiuku-nors būdu, ji nukentės. Ji yra jų priešų; jie nemėgsta jos ir gatavi butų sumušti, bet ji kitokios išieigos neturi.

Eikime ir pas samdytoją. Jis parodys, kiek turi išlaidų ir įplaukų. Daugelyj atsitikimų jis pertikrįs mus, kad kitaip jis negalėtų laikytis savo biznyj.

Galų gale pasirodys, kad niekas nėra kaltas, o kova eina at-tri ir ypatomis kenksminga. Jo žmonės miršta, pripildo alėmušus, prieina prie bado, udo ir tt. Visai nekalti, paflni žmonės turi joje nukentėti.

Samdytojas daro, kaip jam geriausiai išrodo; unijos darbininkai kovoja už tai, kas jiems tikrai teisingu išrodo, ir neunijistai turi visą glėbį pasiteisinimų, kurie negali but atmesti. Kas gi kaltas? Kalta yra visa tvarka. Ją reikia mainyt ir mainyt taip, kad visos pusės būtų lygios; mainyt taip, kaip taisykliskai ji turi but mainoma. Socializmas mus mokina, kaip ji mainysis ir ką mes turime veikti.

Laisvas Darbininkas

Suvienyose Valstijose kiekvienas darbininkas tuoj prasmėj yra laisvas. Čia nereikia turėti tam tikro pasporto, kaip kad Rusijoj; nereikia jokių paliudijimų apie ypotos ištikimybę. Rusijoj yra užginta įstatymais turėti darbininkų sąjungas. Čia daleista. Ten nevalia daryti viešų susirinkimų ir apkalbėti savo reikalų, bet čia daleista. Rusijoj vargsta darbininkai del valdzios persekiojimų, Amerikoj to persekiojimo nėra. Vienok žmonių vargas čia yra toks-pat, kaip ir kitur. Čia žmonės yra taip-pat persekiojami, tiesa, ne tiesiog įstatymiskai; juos persekioja fabrikantai, kurie kontroliuoja žmones, kaip jie nori. Žmonėms yra uždrausta kalbėti dirbtuvėj apie darbininkų organizacijas. Nors čia nebaudžia įstatymiskai už kalbėjimą apie tokią organizaciją bei agitavimą už ją, vienok tokie darbininkai tankiai esti pastatomi į didelį pavojų. Jeigu darbininkas nužiurimas, kad jis nėra užgandintas tomis darbo sąlygomis arba nesutinka dirbti už mažą užmokestį, tai ir esti išmetamas iš darbo. Negana to, kad jį išmeta iš darbo, bet jo vardą įrašo į juodą "listą", kad ir kitur nuėjęs žmogus negalėtų gauti

darbo, ir taip žmogų kankina be galo. Toks apsiereikimas ir darbdavių keršijimas darbininkams už tai tik, kad darbininkai drįsta ir nori naudotis tomis privilegijomis, kurios yra įstatymais pripažintos, — rodo, kada tie dalykai yra priešingi visokiame žmoniškumui.

Čia fabrikantas, augščiau stovi net, negu įstatymai, kurie pripažįsta liuosybę kiekvienam žmogui. Vienok kapitalas, kurį atstovauja samdytojai, gali pamiršti žmogiškas teises ir elgtis taip, kaip jų reikalai ir sąžinė jiems liepia.

Darbininkų nepaisymas savo reikalų suteikia visus pragumus jų samdytojams išnaudoti. Daug žmonių, vadinančių save idėjos užtarėjais, patįs tankiai pataikauja samdytojams. Tankiai vienas darbininkas iš kito darbininko nelaimės juokiasi. Stoka vienybės, kaip del ekonomiškos kovos, taip ir del politiškos, žmonių nesubrendimas duoda samdytojams progą laikyti žmones dvasiškais vergais. Išnaudojimas yra galimas ten, kur nuolankumas ir baimė viešpatuoja. Laisvas darbininkas turi but laisvas visame kame ir ginti savo ir savo draugų laisvę.

P. Galskis.

Mokinio Laiškas iš Rusijos

Gimnazistas Stasys Žmuidzinas iš Samaros rašo savo pusbrolui drg. Petru Staneliui į Philadelphiajį.

Mielas Brolėli!

Gal nusistebėsi, gavęs nuo manęs šį laišką. Bet žinok, koks didis vargas mane užpuolė čion, Rusijoj, laike karės. Dalykai susidėjo taip: aš, t.y. Stasys Žmuidzinas (sūnus Antano iš kaimo Keturvalakių) ir kiti delei karės priežastij, ištikusių mūsų tėvyne, turėjome bėgti, kur kas įmanę. Kas nespėjo, tai tas pasilikti Lietuvoj. Musų nespėjo pakbėgti mamytė ir sesuo Kastulė, o dabar ir tėtė su Antanuku pasilikto Vilniuje, užėmus vokiečiams miestą. Atvažiuavau Samarą, kad užbaigti gimnaziją, kurią, labai liudna, jei nieks nepagalbės, reikės aplėsti ir tuom suardyti visus mano ateities planus. Išvažiuojant, geriaus sakant, išbėgant iš Lietuvos, pasiėmiau su savimi vos kelis rublius, kurie senai, senai jau išėjo. Dabar kol kas ubagavau, t. y. vaikščioju po namus, prašydamas pinigų; tas, žinotumėt, taip įkarto, kad sumaniau suvisai mesti mokyti. Nors gėda, bet širdingai prašau Jusų priisiųti man kelis dolerius, kad galėčiau užbaigti gimnaziją, tuo labiau, kad už dolerį duoda dabar Rusijoj 3 rublius. Manau, kad neatsisakysite man nors šiek tiek padėti, nes man liko mokyti tik 4 mėnesiai, o mesti dabar tai man prapultis. Nežinau, ar daeis šitas mano laiškas, ar ne į Jus, užtat, kaip tik gausiu nuo Jusų, tai apie viską parašysiu. Mokslas man eina labai gerai. Pabaigęs šimet gimnaziją, stočiau mokintis inžinieriu daktaru. Dar kartą prašau neatsisakyti man pagelbėti sunkiame mano padėjime.

Kastukas (brolis) karėn paimitas; Antosėlė susirgo džiova; Jonuks mokinasi gimnazijoj. Jusų gi broliai ir sesutės, nebežinau, kur. Dar daug, daug ką parašysčiau, bet nežinau, ar gausite.

Dar sykį nuoširdžiai prašau atsiųsti kelis dolerius, kurie man atidengs kelią į platų pasaulį ir gyvenimą, o jei ne, tai verčiau kulka kaktion.

Jei Jus negalėtumėt, tai gal Jusų sesutė Marytė, ar brolis Juozapas galėtų šiek-tiek prisiusiti; arba net Babrelevičius. Bučiuoju Jus Stasys.

— "Mai kontri, dis ov dy, Mai svytest lend of liberti, Ai sing mai song".
— Na, kas čia dabar, dėde?
— Tai yra mūsų naujojo kontro, Jamerikos, tautiška giesmė.
— Žinau, kad tai amerikonų tautiška giesmė, bet kas dėdei užėjo do upas ją giedoti? Visada neapkęsdavai Amerikos, o dabar su tokiu nobažnumu giedi Amerikos himną, kaip koksa salaveišių armijos kapitonas.
— Nesupranti, Povil, politikos. Sakau tik tai, kur bloznas, tai bloznas; vis neturi tokio gilaus supratimo politikos, kaip senas žmogus.
— Taigi, kad nesuprantu, kodėl dėdė taip atsimainęs.
— Klausyk, aš išeksplėnysiu. Kaip jau visas sviestas žino, Jamerikas rengiasi į vainą su liuteriais, vokiečiais. Reiškia, šis kontrastas irgi stoja už mūsų carą. Aš bečiu, šis kontrastas suduos vokiečiams per kelnes ne juokias. Amerikos sėleriai išgaudys visus vokiečių šipus, kurie dabar daro škadą talkininkams ant marių.
— Šis kontrastas nieko vokiečiams negalės padaryti. O kad ir galėtų carui pagelbėti, tai nėra ko iš to džiaugtis. Nes, jeigu caras laimėtų šią karę, tai jis dar skaudžiau prispaustų savo šalies žmones ir pavergtusias tautas.
— Kaip tu gali sakyti, kad šitas kontrastas nieko tiems nedavereks negalėtų padaryti? Ar tu nežinai, kad už šitokį pasakymą aš galiu tave reštyti, nes aš jau turiu pirmąsias citizen popieras ir esu pusė Amerikos piliečio? Tu neturi biznio išnevožyti Jameriką. Šį sykį dovanuju, ale kitą sykį buk atsargnis, ba aš tau jamerikoniskai uždėsiu juodą akį.
— Niekus tauški, dėde, ir gana, gyriesi galybe, kurios neturi. O virš visko pasirodai neišmanėliu, kad esi šalininku karės. Amerika neturi nei mažiausio teisingo pamato kariauti su bent kokia Europos valstybe.
— Giriaut, Povil. Tu nežinai politikos. O ar Jamerikas turi tylėt, kad vokiečiai skandina talkininkų šipus ant marių, visai neduodami laiko išsigelbėti nei Jameriko piliečiams? Už tokį darbą reikia ištručyti ir išpjauti visus vokiečius; taip sako ir dideli katalikų dvasiški vadovai.
— Kad amerikonai praranda

Pasikalbėjimas Dėdės su Povilu.

savo gyvastis, besivazinėdamas talkininkų laivais dabar, tai patįs už tai yra kalčiausi; tai kalta ir Amerikos valdzia, kuri savo piliečiams neuždraudė vėzintis apginkluotais talkininkų laivais. Vokiečiai dabar dėjo be persergėjimo ir be vimo progos išsigelbėti pasariams neskaninti talkininkų vų. Grumoja skandinti be sergėjimo tik tuos talkininkų laivus, kurie bus apginkluoti nuolėmis. Vokiečiai parodo, šitaip apginkluoti talkininkų vai prie progos patįs užpuolti va vokiečių povandeninius laivus; taigi vokiečių priešų giluoti laivai veikia, kaip ka laivai. Jeigu vokiečių povandenis laivas duotų ženklą, ginkl tam laivui, tai jį gali nuskandinti tas priešų laivas. Amerikos litikieriai parodo didelę neteisybę linkui vokiečių, grašindami vokiečiams iškelti karę, jeigu nepermainys savo taktikos ir kvi povandeninių laivų.
— Netiesa, Povil. Jameriko buvo bešališkas ir kariaus teisybė.
— Jeigu ir kariautų, tai ne teisybė, bet už savo kapitalizmo biznį. Anglija irgi yra nuskaudinusi laivų su Amerikos pliciais; be to, Anglija užgrieta net Amerikos laivus, suturiu amerikos krasą į neutrales laivų ir kitaip trukdo Amerikos laivų, iš vi na kelti karės prieš Angliją. Prieš Angliją nuolankauja dėdė, kad jos labiau bijosi ir dėl, kad amerikonai iš talkininkų daro didelį biznį, kurie vokiečių negalėtų tikėtis; vokiečiai patįs pasidaro gėliai ir amunicija.
— Kaip tu gali sakyti, kad Jamerikas bent ko bijosi? Vokiečiai iki šiol pasirodė didžiuliai faktoriais, bet ir tų Jamerikos nesibijo ir ketina sufaituoti.
— Vokiečių Amerika tiek sibijo, kaip ubagas šuns, ir ant lenciugo. Amerika nekauja todėl, kad Anglijos laivai nas laiko apsupęs visą vokiečių laivyną ir vokiečiai negali siųsti savo kariškų laivų į Ameriką; o kitaip vokiečiai Amerikos prieiti negali. Ši dfrąsus gali buti kiekvienas.
— Kad tu taip užgaumi ameriką, tai aš su tavim daug nešneku.
Dž. Kopustas

Mo
APIE
Moter
kaip jis
daro d
Bet ta
su mote
josios i
mes žm
Moter
ilgas
šviesos,
dirbtuvė
šviesos
sėdėjimc
ciame p
nusilenk
krutinė,
lyties ir
genda i
mias iš
O su
moterim
mas, ka
dų, o r
varžo k
tus autu
sirengia
mada.
geriau
atidos i
Atima s
iš burnc
kokį nau
sios iš
greitai i
das ir
sau sveil
lemtais i
Kad
klaidingą
tai vien
priežastis
sudarkyn
keš oras
tikės ora
vėse, be
rolė tam
GUY DI
KA
Penk
tai buvo
jau vedę
kas mėn
kalbėdav
maus, vie
karus sk
nime. J
užinteres
sia, kaip
iš patyri
Link
jaunikiš,
kroj to ž
arba pasi
venimā i
40 metu
plačioji
protu, le
patėmijar
mu, iš vi
(trumpų
filosofisk
kėl jam r
budavo l
turėdavo
ją", kuri
kių mald
Užsū
dantyse,
paskendu
su karšto
nai jauči
tais sutv
dose, pa
arba auk
Tarp
bi":
"Tul
tikimą."
Visi
kotų.
— S
te, kad a
Aš tėjim
pasitaiko
Ir š
nepaprasi
iš namų
kiutysiu.
aplankyt

Moterų Skyrius.

APIE DIRBTUVIŲ DARBININKES.

Moterų darbas dirbtuvėse, kaip jis dabar sutvarkytas, padaro daug negerumo materialiai. Bet tas negerumas nesibaigia su moteria: jis pereina ant naujosios gėntkartės ir sėja nelaimės žmonijos šeimynoje.

Moteris dirba dirbtuvėse per ilgą valandą, prie netikusios šviesos, blogai išvėdinamos dirbtuvėse. Nuo nepritaikytos šviesos sugenda akys; nuo ilgo sėdėjimo viename ir tame pačiame padėjime, pasikreipus arba nusilenkus prie darbo, įdumba krutinė, sukrypsta nugarkaulis; lyties ir gimdymo organai sugenda ir moteris negali tinkamai atlikti motinstybes pareigų.

O su Amerikos darbininkėmis moterimis dar yra ir tas negerumas, kad jos per daug žiuri maudų, o nežiuri sveikatos. Susivaržo korsetais, dėvi perankštus autuvus, žiemos laiku neapsirengia gana storai, nes tai ne mada. Jos žiuri daugiau, kad geriau išrodytų, o neatkreipia atidosis į sveikatos reikalavimus. Atima sau gero maisto kąsnį iš burnos, kad tiktai užsidėjus kokį naujesnį skarmalą. Atvykusios iš Europos merginos gana greitai paseka amerikonių madas ir taip greitai pagadina sau sveikatą, labiausiai tais nemaltais korsetais.

Kad neįvedus skaitytojų į klaidingą manymą, turiu pabrėžti, jog madų vaikymasis nėra neuždraudantis arba svarbiausias priekšastis darbininkių sveikatos sudarkymo. Perilgos darbo valandos, permaža mokesčiai, netiškės oras dirbtuvėse ir lygiai netiškės oras stuboje ir miesto gatvėse, be abejo, lošia didžiausią rolę tame. Vienok, kad ir per-

didelis madų varinėjimas kenkia sveikatai, tai matome iš pasiturinčiųjų moterų daugelio nesveikumo, paeinančių iš tų madų. Taigi yra geistina, kad darbininkės pirmiausia žiūrėtų savo sveikatos.

Kad dabartinio dirbtuvės darbo sistema per daug kenkia darbininkių sveikatai ir silpnina ateinančią gėntkartę, šitai patėmimo ir kapitalistiškoji valdžia. Bet daugiausia valdžios atidą į tai atkreipė socialistai ir patsai progresyviškas moterų judėjimas, kurio žymia dalimi reikia skaičiuoti moterų darbo unijas. Taip kad šiuomi laiku keliose valstijose jau yra įvesta įstatymai, kurie apribuoja moterų darbo valandas 54 valandomis savaitėi; mažina naktinį darbą; paliecia moteris iš darbo už kelias savaites pirm gimdymo ir tt. Be to, randasi devynios valstijos, kur darbdaviai negali moterims mokėti mažiau, negu valdžios paskirta mažiausias mokesčiai.

Sveikas judėjimas delei moteris darbininkės likimo palėginimo jau turi gerą pradžią ir socialistai, progresyviški darbininkių vadovai, o ypač pačios moteris turėtų dėti pastangas, kad įstatymais būtų užtikrinta darbininkei žmoniškas pragyvenimas ir sveikos darbo sąlygos. O kuomet samdytojais bus priversti moteriai duoti geresnes darbo sąlygas ir augštesnę mokesčių, tada jiems mažiau bus išrovavimo vyrus darbininkus pakeisti moterimis. O juo vyrai geriau uždirbs, tuo moterims mažiau bus reikalo dirbti dirbtuvėse.

D. Damajanti.

DUKTERŲ DOROS GLOBĖJAI.

Savo dukterų dora paprastai rūpinasi tiktai motinos. Tėvai į

tai mažai tesikiša. Yra daug tokių tėvų, kurie nepažįsta nei pušies vyrų, kurie veda pažintį su jų dukterimis. Tėvai neturi nei noro teirautis apie savo dukterų draugus-pažįstamus. Tik tai kuomet jau jų dukteris esti nuskrįstus, tai paprastai griebiasi keršyti niekadariui.

Tačiau tėvai, kaip daugiau patyrę apie vyrų būdą ir gudrybes, galėtų geriau būti ant savo dukterų sargybos, negu kad motinos.

KUR MOTERŲ ORGANIZACIJA SKAITOMA PALEISTUVĖMIS.

Anglijos lietuvių moterų padėjimas visuomenėje, matyt, yra toli blogesnis, negu Amerikoje. Taip galima spręsti, kad ir iš žangos, pridėtos prie Didžiosios Britanijos Lietuvių Moterų Darbininkių Draugijos įstatų ir uždavinii knygutės, kur drg. Kapuskas rašo: "Daug kas sako, kad moteriai nereikalinga esą jokio mokslo. Jų draugijos — tai esą tik paleistuvių, bedievių prasiimanymas. Lygiai taip buvo daroma 10-15 metų atgal, kada atsirado pirmutinės vyrų draugijos". Šituos žodžius, be abejo, iššaukė atsivėlgimas į Anglijos moterų stovį. Amerikoje jau arti dešėto metų įvairiose vietose matome daugiau ar mažiau progresyves vietas moterų draugijas; senai jau čia moterų organizacijos nevadinama paleistuvėmis. Nors platus, visą Ameriką apimantis organizuotas progresyvis lietuvių moterų judėjimas prasidėjo dar visai neseniai, su įkurimu Amerikos Lietuvių Moterų Progresyviškojo Susivienijimo. Šito gį Susivienijimo nepaprastai spurtas augimas parodo, kad mūsų moterų organizacijai dirva yra pilnai pribrendusi.

Aš nedrįsau priešintis. Jinai lipo palengva, sunkiai alsuodama. Paskui ties durimis pridėjo: — Užeikite ant valandėlės, kad galėčiau jums pačiuot.

Ir aš įėjau, suk velniai, pamačiau, kad kambaryj pas ją buvo prasta, net truputį varginga, vienok švaru ir visame tvarka.

Mudu susėdova greta ant mažos sofas, ir jinai vėla pradėjo pasakot apie savo vienatvę.

Jinai paskambino tarnaitėi, kad atneštų man ko-nors išsigert, bet tarnaitė nepasirodė. Aš nudžiugau, supratęs, kad toji tarnaitė tai tik rytmėtinė; tai taip vadinama vaikščiojanti patarnautoja.

Jinai nusimė skrybėlę. Ištiesų, jinai buvo maloni, su šviesiomis, į mane žiurinciomis akimis; jinai taip žiūrėjo į mane, kad mane apėmė pagunda ir aš pasidaviau jai. Aš apglėbiau ją ir pradėjau pasiutusiai bučiuot.

Jinai gynėse, atstumdamą mane ir atkartodama:

"Baigkite... baigkite... baigkite-gi ant galo!" Kokią reikšmę jinai pridavė šitam žodžiui?

Tokiuose atsitikimuose žodis "baigt" turi ne mažiau, kaip dvi reikšmes.

Kad nutildyt ją, aš perėjau nuo skruostų ant lūpų.

Ir suteikiau žodžiui "baigt" reikšmę, kuri man geriau patiko. Jinai nelabai priešinosi ir, kuomet mes pažiūrėjome į viens kitą po šitam įžaidimui atminties kapitono, užmušto prie Tonkino, jos išžiura buvo maloni ir rimta, kuri ir išsklaidė mano susirupinimą.

Tuomet aš palikau užganėdintas, užtikrintas, pilnas dėkingumo. Prabalamutijus dar apie valandą, aš užklausiau:

- Kur jūs pietuojate?
- Mažame restorane, čia netoli.
- Suvis viena?
- Taip!
- Norite pietuot su manim?
- O tai kur?
- Gerame restorane, ant bulvaro.

Jinai truputį išsikabinėjo, bet aš neatleidau ir jinai sutiko, save pertikrinus tuomi argumentu, kad vienai labai nuobodu. Po tam dar jinai pridėjo, kad turi persirengt truputį šviesiau ir išnyko savo miegamamjamb kambaryj.

Kuomet jinai iš ten išėjo, atrodė be galo puiki, švarioj, pilkoj šlebėj, plonutė, smarki, kaip stirma. Matoma, pas ją buvo du budai, vienas, kad laikytis kapų esybe, o kitas—miesto esybe.

Pietus praėjo labai smagiai; jinai gėrė šampaną; užsilinksmio, užsidėgė, ir mudu vėla karaliai sugrįžova pas ją.

Šitas mudviejų sąryšis tęsėsi apie tris savaites.

Vienok nusibosta viskas, o moteris, tai ypatingai, ir aš pamačiau ją, išsikabėdamas, kad turėtu butinai išvažiuot. Išvažiavimas mano buvo ypatingas; jinai labai man dėkavojo ir privertė prisiegt, kad vėla pas ją sugrįžiu po kelionei; atrodė, kad jinai, ištiesų, truputį prie manęs prisirišusi.

Aš-gi pasukau kiton pusėn; ir visą mėnesį mintis, kad grįžt pas šitą vargšę kapininę meilutė nei kartą nebuvo ant tiek stipri, kad aš jai pasiduočiau. O, vienok, aš jos neužmiršdavau...

Atsiminimai apie ją nuolat mane aplankydavo, kaip kokia paslaptis, kaip psichologiška minklė, kaip vienas iš tų neišaiškinamų klausimų, kurio išrišimas jus persekioja.

Kartą, nežinau kodėl, aš nusprendžiau, kad vėla ją surasiu ant Montmartro kapinyno ir ten link patraukiau. Ilgai aš ten vaikščiojau, nesutikdamas nieko, išskiriant paprastus lankytojus, tuos, kurie dar visiškai nepertraukė ryšių su savo mirusiais draugais. Ant kapo kapitono, užmušto prie Tonkino, nebuvo nei raudotojos, nei gėliu, nei vainikų. Bet, nuėjęs į kitą šito mirusiųjų miesto kvartalą, gale siauros kryžių alėjos pamačiau porą einančių link manęs, apsiautusių juodais rubais moterį ir vyrą.

Ir stebuklai! Kuomet juodu prisitartino, aš pažinau moterį,—tai buvo ji!

Mane pamačius, jinai užraudo, kaip vyšnia, ir kadangi praedidamas aš ją palypsčiau, jinai davė man akimis vos žymų ženklą: "Nuduokite, kad manęs nepažįstate", ir tame-pat laike, rodos, sakanti: "Mielasis, ateikite pasimatyt pas mane".

Vyriškis buvo nieko sau Garbės Legiono ordeno oficerias, taip apie 50 metų amžiaus.

Ir jis ėjo, prilaidydamas ją taip kaip aš tuomet, kuomet ėjova su ja iš kapų.

Aš neėjau pažeistas, klausdamas pats savęs: ką-gi aš čia mačiau? ir kokiam esybių skyriui priguli šitoji kapinyno medziotoja? Ar tai paprasčia mergaitė, gaudanti ant kapų nuludusius žmones, aplesitus moterų arba numyltinių ir dar besikankinančius atsiminimais apie buvusius glamonėjimus? Ar jinai buvo vienintėlė? Ar gal daug tokių yra?

Kas-gi tai, gal profesija?

Argi jai vienai atėjo šita džiaugsminga, pilna giliosios filosofijos mintis išnaudot širdis, perimtas gailėsios išnykusios meilės, ir atgimstančias šitose apsiautuosiose vietose?

Ir aš labai norėčiau žinot, keno "našlė" jinai buvo šitą dieną.

Įspudžia rudens, šito šilto atsiduodančio puvimu lapų drėgnumo, silpna nuilsusi saultuė jaus-

mams teikė poeziją vienatvės ir paskutinio galo, kuris taip jaučiamas šioje vietoje, kur kvepia žmogiška mirtimi.

Aš pradėjau vaikščioti tomis iš kapų sudarytomis gatvėmis, kur nelaukia kaimynai viens kito ateinant, negula į vieną lovą ir neskaito laikraščių. Aš ėmiausi skaityt antgrabių užrašus; šitas, aš jums sakysiu, žingeidžiausias dalykas pasaulyj. Niekuomet nei Labišas, nei Meljakas taip mažes neprajuokino, kaip juokingumas-komiškumas šitos antgrabinės prozos. Ah, kokias knygas, viršijančias Pol de Koką, savimi perstato šitos marmuro lentos ir kryžiai, kur mirusiųjų giminės išlieja apgailestavimą, linkeėjimus laimės aname sviete ir viltį pasimatymo. — melagiai!

Vienok labiausiai ant šitų kapinių aš myliu tą apleistąją vietą, ką apsidinta medžiais—tai kvartalas senai mirusiųjų, kuris neužilgo vėla atsinaujins.

Kuomet aš čia prabuvau tiek, kad mano protas atsigavo, aš pajutau liudnumą ir nutariau, kaip visuomet, nueit aplankyti savo meilutės kapo. Širdj man suspaudė, kuomet aš priėjau prie jos kapo. Vargšė, jinai buvo tokia maloni, taip mylima, balta ir gaivi... ir dabar... jeigu... atkast šitą...

Pasilenkęs ant geležinės tvorelės, aš tylomis išreiškiau savo liudėsį, ko, be abejonės, jinai neišgirdo, ir jau rengiausi eit, kuomet pamačiau moterį juoduose rubuose, atsiklaupusią prie šalinio kapo. Galvos uždangalas buvo nusmukęs ir matėsi graži, baltplaukė galva.

Aš susilaikiau.

Ištiesų, jinai buvo didžiame nuludime. Uždengus veidą rankomis, nesijudinanti, atsidavusi kankinantiesiems atsiminimams, — jinai pati atrodė mirusia, mąstanti apie mirusį. Vėliau iš jos judėjimų aš supratau, kad jinai rauda, išpradžių tyliai, bet tolyn laby; pečiai ir kaklas jos kilnojosi nuovaitojimū. Umai jinai atvėrė akis; jos buvo neapsakomai gražios ir pilnos ašarų. Užtėmijus, kad aš ją tēmiju, jinai vėla užsidengė veidą rankomis. Jos vaitojimai tapo konvulsiški-trukčiojanti, ir galva išlengvo nulinko ant antgrabio; jinai prisiglaudė prie jo kaktą ir nusileidusi galvos uždangą apdengė, kaip ir nauju rubu, tokį brangų jai antgrabį.

Aš užgirdau dejavimą; jinai sudribo, prisišliedama veidu prie antgrabio, ir sustyro, tapo be jausmų.

Aš puoliau prie jos, tryniau jai rankas, pučiau į skruostus, tuomi-pat laiku skaitydamas suvis paprastą užrašą: "Čia ilsiis laivyno kapitonas Luy Teodor Karrel, kritęs prie Tonkino; melskitės už jį". Data rodė, kad jis mirė vos kelias mėnesių atgal.

Sugraudintas iki ašarų, aš padvigubinau savo pastangas. Po valandėlės man visgi pavyko ją atgaivinti. Aš, po velnių, buvau susijudinęs — aš ne žioplis ir dar nepabaigiau ketvirtą kryželį (reiškia, ketvirtą dešėtką metų. Rd.). Iš jos pirmo žvilgsnio aš supratau, kad jinai bus gera ir atvira.

Taip ir buvo.

Per ašaras jinai papasakojo man savo istoriją apie mirtį oficerio, kritusio prie Tonkino vos tik už vienu metų po jų susituokimui, kad jinai dabar esanti našlaitė ir gauna valdžios pripažintą pašalpą.

Aš pastačiau ją ant kojų ir ramindamas tariau:

- Nelikite čion, cime.
- Jinai silpnai pratarė: ,
- Aš nepajiegiu eit.
- Gerai, aš jums pagelbėsiu.
- Ačiu jums, pone, jūs labai geras. Jūs taip-pat atėjote apraudoti mirusiojo?
- Taip, ponai.
- Savo moteries?
- Savo draugės.
- Draugę galima mylēt taip lygiai, kaip ir moterį. Kentėjimai įstatų nepripažįsta.
- Taip, ponai.

Mudu sykiu patraukėm kapinių takeliais; jinai laikėsi įsikibus į mane taip, kad aš turėjau ją nešti. Kuomet mudu išėjova, jinai, visiškai nusilpus, pratarė:

- Aš jaučiuosi suvis blogai.
- Gal sutiktumėte užeit išgert ko-nors?
- Ačiu, pone.

Aš pamačiau vieną tų restoranų, kur mirusiųjų draugai užėina pasilsēt, kuomet pabaigia savo sunkias užduotis. Mes patraukėme ten, ir kuomet jinai išgėrė puodelį karštos arbatos, vos užtėmijama šypsą apsiereiskė ant jos lūpų, matoma, arbata ją atgaivino.

Jinai pradėjo pasakot apie save. Kaip nuobodu, kaip lindna gyvent vienatvėj, vienai per dienas ir naktis namie, neturint ko mylēt, kam tikēt ir buti artima.

Jos žodžiai buvo pertikrinanti.

Šitas viskas buvo labai-labai malonu.

Jinai buvo suvis jaunutė, gal apie dvidešimts metų; aš prikabėjau jai komplimentus, kuriuos jinai maloniai priėmė. Vėliau, kadangi jau buvo vėloka, aš pasiuliau jai pavėžyt namo karietoj. Jinai sutiko. Vežime mudu pasijutova taip arti vienas kito, kad per drabžius jautėva viens kito kuno šilumą, na, o šitas yra pasiuciausias dalykas pasaulyj.

GUY DE MAUPASSANT.

KAPINYNAS

Vertė J. V. Stalioraitis.

Penkias dešimtys metų užbaigė pietavę; tai buvo jau suaugę turtingi žmonės; tris jų buvo jau vedę, o pota viengugių. Jie taip susiedavo kas mėnuo atminčiai savo jaunystės ir papietavę kalbėdavosi iki po pusianakties. Budami arti-mais, viens kitą mylinčiais, draugais, jie šituos vakarus skaitė gal geriausiais vakarais savo gyvenime. Jie budavo pliauškia apie viską, kas tik užinteresuoja ir bovia paražyčius. Čia daugiausia, kaip ir kitose smulkėse, budavo pasakojama iš patyrimų laikraščiuose.

Linksmiausiai iš jų buvo Zosef de Bardon, jaunikis, besinaudojantis Paryžiaus gyvenimu tikrojo to žodžio prasmėj. Jis nebuvo koks valkata arba pasileidėlis, bet taip žingeidus, mylintis gyvenimą ir dar nesenas žmogus, kuris buvo vos 40 metų amžiaus. Budamas sviėtušas žmogum placio to žodžio prasmėj, apdovanotas dideliu protu, lengvai, bet be didelio išgilinimo, viską patėmijantis, jis sėmė iš savo patyrimų, atsitikimų, iš visko, ką tik matė, sutiko, surado anekdotų (trumpų pasakaičių) del komiškųjų, o kartu ir filosofiskųjų meilės prietikių. Jo gabumai suteikė jam mieste reputaciją protingo žmogaus. Jis budavo kalbėtojam laike jų pietų. Jis visuomet turėdavo gatavą bent kokią savo nuosavą "istoriją", kurią jis paprastai pradėdavo pasakot be jokių maldavimų iš jų pusės.

Užsiremęs alkunėmis ant stalo su popirosu dantyse, su nepilnu stiklu šampano prieš torielką, paskendusią debesyse tabako dūmų, susimaišiusių su karštos kavos kvapniū, — jis atrodė, jog pilnai jaučiasi savo vietoj, kaip tatau buna ir su kitais sutvėrimais tulose vietose arba tulose valandose, pavyzdin, kaip jaučiasi davatka bažnyčioj arba auksinė žuvytė savo stikliniame inde.

Tarpe dviejų popirosu užsitraukimų jis prabūvo:

"Tulas laikas atgal aš turėjau stebėtiną atsitikimą."

Visi beveik vienbalsiai paprašė, kad papasakotų.

— Su mielu noru, — pratarė jis. — Jūs žinote, kad aš pusėtinai daug vaikiojuosi po Paryžių. Aš tēmiju atsitikimus, žmones, abelnai viską, kas pasitaiko.

Ir štai rugsėjo mėnesyje, kadangi oras buvo nepaprastai gražus, tad apie vidurdienį aš išėjau iš namų, dar suvis nežinodamas, kurion pusėn kiutysiu. Juk visuomet, suprantama, ima noras aplankyti kokią-nors gerą moterėlę. Knisiesi tarp

jų paveikslų rinkinio, mintyje darai palyginimą išnauju keli žingeidumų ir geismą, kurį tau (moterėlės) įkvepia, ir ant galo sprendi pagal moterėlės orą. Vienok aiški saulutė ir šil-ras tankiai jums atima visiškai norą daryti panašius apsilankymus.

O saulė buvo aiški ir oras šiltas; aš užsiedgiau cigarą ir žingsniauavu betiksliai po bulvarą. Kuomet aš taip vaikštinėjau, man užėjo noras paėjēt iki Montmartro kapinių ir pažiopsot tenai.

Aš kapines neapsakomai myliu—tenai aš atsilisau ir įpuolu kaip ir į melancholiją (liudėsį), o šitas man naudinga; priegtam, ten randasi daugelis gerų sądraugų, kurių daugiau jau nebematysi, ir štai aš laiks nuo laiko ten atsilankau.

Su Montmartro kapinėmis mane riša dar viena širdinga, sujudinanti istorija apie vieną meilutę; mintis apie tą mažą moterėlę visuomet man atneša kartų ilgėsį ir gailėstį... gailėstį įvairaus pobudzio. Aš ir einu svajoti ant jos kapo... Jau jai užsibaigė viskas.

Ir dar, tęsė jis, aš kapines myliu delto, kad jos tai yra stebuklingi miestai, stebuklingai apgyventi. Tik pagalvokite, kiek ten negyvelių ant to mažo žemės sklypelio, persistatykite visas paryziečių kartas, ten apgyvendintas ant amžių, uždarytas į mažučius kapelius, pridengtas akmeniu arba pažymėtas kryžiumi, kuomet gyvieje užima tiek vietos ir kelia tiek triukšmo,—kvaliukai.

Ir dar ant kapų buvo antgrabiniai užrašai, beveik tokię-pat žingeidūs, kaip ir muzėjuose. Kapas Kavenjako, prisipažįstų, privertė mane prisiminti, nelyginant, be abejonės, apie Žaną Guzon: kunas Luy de-Breze požeminiame Ruano bažnyčios rume, tai yra visiškai prakilni ir realė dailė, drauguciai. Šitas negyvelis, Luy de Breze, teisingesnis, baisesnis; jame labiau jaučiama numiręs, dar perimtas agonijos, kunas, negu visuose tuose kunuose, kurie dabar daromi ant kapinių.

Ant Montmartro kapinių dar galima pasigrozėti Bodeno antgrabinii užrašu, kuriame matosi išdidumas, taip-pat antgrabiniais užrašais Gotjė ir Miurzė, ant kurio neseniai mačiau geltonų gėlių vainikėlį. Kas jį atnešė? — Jau visiškai nuse-nusi ir palikus, galbut, valkata kur-nors apielinkėj, paskutinioji jo meilutė? Šitas Miurzė paminklas taj puiki stovyliukė, bet ją naikina apleidimas ir purvas. Oh, jaunystė, jaunystė!

Ir taip aš užėjau ant kapinių, pusėtinai nuludęs, vienok tas liudnumas nebuvo taip kankinan-tis, ir sveiką žmogų vertė mąstyti: "nelinksmas šita vietelė, bet mano eilė dar neatėjo".

Kuomet vežimas sustojo priešais jos namą, jinai pratarė:

— Ištiesų, aš jaučiu, kad nepajiegsiu pati užlipt net ant ketvirto laipto. Jūs buvote toks geras; gal pavadėtumėte mane iki mano kambario.

APŽVALGA.

NAUJAS SUMANYMAS "TAUTOS PAKĖLIMUI".

"Tautos gelbėjimo" specialistų Amerikos lietuviams netruksta. Pastaruoju metu augstyn pašokd su savo specialiskumu R. Karuza, kuris Brooklyne susirinkusiems tautiškiems ir klerikaliskiem veikėjams perstatė planus savo sugalvotos Lietuvos Bendrovės Prekybai ir Pramonei. Bendrovę įkurti Amerikoje, inkorporuoti New Jersey valstijoje su \$200,000 kapitalo. Šėrai (akcijos) busią parduodama po \$10 kiekvienas. Bendrovė užsiudoda sau surinkti bent \$5,000,000. Tais pinigais busią supirkinėjama Lietuvos dvarai ir išpardavinėjama "tėvynainiams" lietuviams ir organizuojama Lietuvos prekyba ir pramonija. Karuzos planas sutiko pilną pritarimą tautininkų ir klerikalų.

Bendrovės sumanytojas ir jos pritarėjai nori įkalbėti žmonėms, kad tai esąs augstos rūšies patriotiškas užmanymas, kuris gelbėsias mūsų tautą nuo išnykimo.

Mūsų nuomone, tai yra tiktai gryna biznio propozicija. Suprantama, kad užtikrinus tam biznui geresnį pasisekimą, tai reikia jį numaliavoti patriotizmo tepalu.

Akyvaizdoje agitacijos už tą bendrovę "Naujienuos" užreikią: "tos bizniškos Bendrovės agitacijai mes tiktai tuomet nesipriešinsime, kuomet ji duos užtikrinimą, kad ukiuose, kuriuos ji steigis ant supirktos Lietuvoje žemės, ir jos busimose pramonijos ir prekybos įstaigose, bus pilnai apsaugotas darbininkų padėjimas. Koliai tokio užtikrinimo iš Bendrovės steigėjų nebus duota, toliai mums prisieis žiūrėti į jų sumanymą, kaip į paprastą biznio dalyką, ir mes jį perstatysime, kaip tokią darbininkų miniomis".

Mes gi neapsiriksim, spręsdami išanksto, jog patriotai biznieriai neglostytų darbininkų savo užmanytuose bizniuose. Pavyzdį turime kad ir iš "tėvynainiškos" bendrovės "Vilija": niekas taip labai josios ponelių nenudziugino, kaip darbininkų algų sumažėjimas delei karės. Prieš karę gi "Vilija" taipogi nusileido svetimtauciu bizniam darbininkų išnaudojimo žvilgsniu. Atpenč, tautybės vardas dar budavo vertojamas, kad prikaltbėjus lietuvius darbininkus pigiaus dirbti.

"Laisvė" nuomoniauja, kad mūsų tautininkai biznieriai savo bendrovei pasėmę įkvėpimą iš dabar susiorganizavusios Amerikonų Tarptautinės Korporacijos, kurios tikslas yra pasiglemžti pramonės pasaulį. Gal but. Tačiau jau pastuzinis mety, kaip jie serga Lietuvos dvarų išpirkimo liga ir suka sau galvas apie organizuoto, plataus biznio darymą Lietuvoje.

DRG. GRIGAIČIO ŠEIMYNOS ŠMEIŽIKAI TEISME.

"Pereitą pėtnyčią P. Grigaitis, "Naujienu" redaktorius, padavė į Superior Court bylą prieš "Draugas" Publishing Co., reikalaudamas \$20,000 atlyginimo už šmeižimą jo ir jo žmonos, Dr. Elenos Grigaitienės, vardo. "Tuoj po pasirodymo šmeižiančio straipsnio "Drauge" P. Grigaitis parašė "Draugui" laiską, klausdamas, ar jisai ketina ir jei taip, tai kokiū budu jisai ketina pataisyti tą skriaudą, kurią jisai padarė P. Grigaičiui savo šmeižimais. "Draugo" redaktorius, p. Kaupas, po to du kartū klausė per telefoną P. Grigaičio, kokio atlyginimo jisai reikalauja, bet "Naujienu" redaktorius atsiskė tai nurodyti. Ažuot raštu davus atsakymą į P. Grigaičio laiską, "Draugo"

redakcija įdėjo į kitą savo laikraščio numerį antrą straipsnį, kuriame teisinama "Draugo" pasieigimas. Tuomet P. Grigaitis nutarė pavesti dalyką advokatui".

NEGALI PABĖGTI NUO SOCIALISTŲ.

Dr. Šliupas ir jo draugų-patriotų kompanija lankėsi Washingtone ir įdavė savo rezoliuciją kongresui, prašydami, kad Suvienytos Valstijos, kareji pasibaigus, reikalautų Lietuvai nepriklausomybės arba autonomijos. Ir ta jų rezoliucija liko prikerpta prie socialisto kongresmano Londono taikos rezoliucijos, kur reikalaujama laisvės Finijai, Lenkijai ir kitoms pavergtoms tautoms.

Likimo ironija! Kaip tie mūsų patriotai nesispardo nuo socializmo ir socialistų, o vistiek laiko bėgis jiems rodo, jog ir lietuvių tauta gali laukti laisvės ne per ką kitą, kaip tik per socializmą.

NESUPRATO.

"Kova" pasakė, kad "Rankpelnis" atsimokėjo tuliems Amerikos lietuvių laikraščiams nemandagia kritika už datirtą parėmimą iš tų laikraščių pusės.

"Laisvė" ir "Dilgėlės" sako, kad už parėmimą nereikėtų reikalauti, kad laikraštis susiturtėtų nuo kritikos. Nei "Laisvė" nei "Dilgėlės" nesuprato, jog nebuvo reikalauta atsakymo nuo kritikos. Mes reikalavome ir turime teisę reikalauti mandagios kritikos, kaipo nuo draugų, o ne šiurkščios kritikos išaugšto.

FAKTIŠKI PATEMIJIMAI

Dešinieji sako, kad Lietuvos Draugijos Nukentėjusiems nuo Karės Šėlpti viršininkai neskirsto šėlpiamuosius žmones pagal jų pažiūras. Taigi neskirto, tik pav., "tėvas" Olsauskas Voronėze ištrema lauk iš dendrabučio tuos mokinius, kurie nenori aštuonis sykius per dieną melstis.

"Draugas" virsta dienraščiu. Kiba jau subankrutyti nori, kad nebutų iš ko išmokėti tų \$20,000, kurių per teismą reikalauja drg. Grigaitis už apšmeižimą savo moteries.

Nauja chicagiečių patarlė: Mylėk artimą savo, kaip "Katalikas" myli "Draugą".

Ir kun. Kemėšis sako, kad velnias ne taip baisus, kaip jį maliavoja. Oi kas gi jį tokiū baisiu maliavoja, kad ne kunigai?

Sauso nieks neklauso. Žmonės sako, ne sausai ir Karuza organizuoja Lietuvių Bendrovę Prekybai ir Pramonei. Jis, kaipo vertelgystės kursą išėjęs, galėtų rasti toj bendrovėj praktišką pritaikymą savo mokslui.

Juo žmogus daugiau nuo dievo atsitolina, tuo Dievas geriau žmogų myli. Praktaitavo, puktė mūsų klerikalai, kad sutvėrus Amerikonų Komitetą Lietuvos Šėlpimui. Nieko nepesė. O Bagocius tik vieną spyčių surietė, ir strakt ir yra amerikonų komitetas šėlpti nukentėjusiems nuo karės lietuviams.

Gabrio jau senai negirdėt. Daug kas jojo pasigenda. Nesirupinkite. "Politikos darbas" šiuo laiku, turbūt, pelningas, kad p. Gabrio balsas liovėsi mums į ausis bubnijės, reikalaudamas pinigų visokiems "tautos gelbėjimo" reikalams.

Amerika ant Karės Slenksčio

Prezidentą Wilsoną apvaldė karės upas. Jis reikalauja, kad Amerika stotų karėn prieš Vokietiją. Girdi, šitai Amerika turi pasielgti, jeigu nori, kad amerikoniai naudotųsi plačiausiomis savo teisėmis pasaulyje.

Mat, vokiečiai apreiškė Amerikos valdžiai, kad vokiečių povandeniniai laivai skandins be persergėjimo pasazierinius talkininkų laivus, kurie bus apginkluoti. Vokiečių valdžia tokius ginkluotus pasazierinius priešų laivus skaito jųjū kariskais laivais. Nes vokiečiai suėmė tulus Anglijos valdžios paliepmus, kuriuose įsakoma pasazierinių laivų kapitonus šaudyti ir skandinti vokiečių povandeninius laivus.

Prezidentas Wilsonas šaukia, kad vokiečių paskelbtoji taktika su apginkluotais talkininkų pasazieriniais laivais, tai esą įžeidimas Amerikai, varžymas Amerikos piliečių laisvės ant jųjū. Anot Wilsono, Amerikonams turi buti lygiai apsaugota gyvybė, ar jie važinėtuš apginkluotais ar neapginkluotais laivais. O vokiečiai, skandindami minėtos rūšies talkininkų laivus be persergėjimo, gali nuskandinti ir vieną-kitą amerikoną; be to, vokiečių elgimasis be jokių ceremonijų su tais laivais atgrasina nemažai amerikonų nuo keliavimo Europon įvairiais reikalais".

Taigi Wilsonas reklamuojasi, kaipo didžiausias savo šalies piliečių garbės ir teisių apgynėjas. Jis labai piktinasi senatoriaus T. Gore'o įnešimu kongresui. Tas įnešimas reikalauja, kad Suvienytų Valstijų kongresas persergėtų amerikonus, kaip jie nekeliuotų apginkluotais laivais, o jeigu jie, kongreso nekeldami, keliaus, tai Amerikos valdžia neims jokios atsakomybės už jų gyvastį.

Senatoriaus Gore'o ir kiti panašūs įnešimai senatė buvo atmeti milžiniška balsų didžiuma. Prezidentas Wilsonas čia pilnai laimėjo savo negarbingą kovą. Ir senatas didžia didžiūma balsų išreiškė savo užsitikėjimą Wilsono pozicija kas link apginkluotų pasazierinių laivų. Wilsonas vadina Amerikos piliečių teisių apkarpytojais ir Amerikos garbės žemintojais visus tuos senatorius ir kongresmanus, kurie reikalauja, kad Amerikos piliečiai butų persergėti nuo važinėjimo apginkluotais talkininkų laivais.

Atstovų bute prezidentas sutiko daug aštresnį pasipriešinimą savo planams, negu senatė. Ypatinai socialistas kongresmanas Londonas daro daug nemalonumo, kritikuodamas prezidento norą sukelti karę. Drgui Londonui buvo neskyk net balsas atimta. Prezidentas, tikėdamas daugelio priešų iš kongreso demokratų, buvo pagrignes net nuo prezidentystės pasitraukti, jeigu kongresas neužgirtų jojo kelio linkui karės su Vokietija. Visa tai prezidentas darąs vardu Amerikos garbės ir amerikonų teisių plačiame pasaulyje.

Bet štai jau ateina žinia, kad ir atstovų butas, pagalius, užmušė McLemore'o rezoliuciją, kuri reikalavo, kad amerikoniai butų persergėti nuo keliavimo apginkluotais kariaujančiųjų šalių pasazieriniais laivais. Už rezoliuciją pasirodė tiktai 143 balsai, o prieš ją 276. Taigi ir atstovų butas paliko prezidentui palaidas rankas veikti, kaip jis nori su Vokietija.

Š visą ko matyti, kad Wilsonas nenuseis Vokietijai, nesutiks, kad vokiečių povandeniniai laivai skandintų be persergėji-

mo ginkluotus talkininkų pasazierinius laivus. Ir jeigu tokiam laive be persergėjimo ir davimo laiko išsigelbėti butų nuskandinta koks Amerikos pilietis, tai butų signalas pradėti karę prieš Vokietiją.

O gal Vokietija nusileis Wilsonui ir permains savo taktiką linkui ginkluotų laivų, kad įtikus Wilsonui? — Apie tai reikia labai abejoti. Nes jeigu vokiečiai turėtų taip glostyti apginkluotus priešų laivus, tai jų povandeniniai laivai turėtų netekti didžiausios dalies savo vertės kovoje su talkininkais.

Kam ne aišku, kad Wilsono šneka apie amerikonų laisvę ir garbę tai yra plikas, didžiausias begėdiškumas? Kas nemato, jog tai yra niekingas priekabis pradėti karė? Šneka Wilsonas apie amerikonų laisvės ir teisių varžymą! Kame tas varžymas? — Ogi tame, kad vienas-kitas Amerikos dykunas negalės pasivazinėti delei savo smagumo apginkluotais laivais. Ir kad apgynus tokio vieno-kito dykuno užmačias, Wilsonas gundo šios šalies žmonės lieti kraują. Už ką? Už vieną-kitą dykuną. Kokia nauda šalies liaudžiai iš to? Kokius reikalus gintų Amerikos darbininkai, kariaudami su Vokietija delei to menko, mizerno, ginkluotų laivų klausimo?

Kaip jau sakėme, ginkluotų pasazierinių laivų klausimas davė progą Amerikos politikieriams ir Amerikos kapitalistams jųjū pakalyje pradėti naujus kivičius su Vokietija, kurie gali privesti prie kruviniausios karės. Amerikos kapitalisti biznis reikalauja, kad Vokietija butų bergalėta. Pasirodžius, kad talkininkai neapsidirba su jaja. Amerikos parazitai stumia Ameriką talkon Francijai, Anglijai Rusijai. Senatorius Gore tieg sako, kad jis sužinojęs, jog Wilsonas yra išsitaręs, jog Amerika privalo stoti karėn, kad ji būtų galėtų buti greičiau sumušta ir "civilizacija" išgelbėta.

Lošdamas tokio baisaus patrioto rolę, Wilsonas, be abejo, ir savęs neužmiršta, tiesia sau kelią į prezidentus antrajai tarnystei.

Karė neša įvairius gerumus tiktai kapitalistams ir tuliems politikieriams; darbininkams gi — mirtį, skurdą, priepaudas. Ar viena, ar kita pusė laimi karę, darbininkai nieko nelaimi; jie visada esti pralaimėtojai. Mūsų gadynėje pasaulis yra pasidalinęs ne į daugelį tauty, o tiktai į dvi didžiausias tautas: darbininkų tautą ir kapitalistų tautą. Darbininkų tautos (kliasos) gerovė ir pirmynėiga reikalauja, kad karė butų vengiam, kaipo didžiausia praigaštis darbininkams ir kaipo rugiapūtė vienai ar kitai grupei kapitalistų ir politikierių. Tatai ir Amerikos darbininkai privalo iki augščiausiai laipsniui įtempti savo pastangas, kad užkirtus kelią karėi. O šitam atsiekti geriausias budas, kol dar karė neprasidėjo, — tai yra kuoskaitlingiausiai remti drgo Londono taikos rezoliuciją ir siųsti prezidentui ir kongresui protestus prieš taisomąj Amerikos darbininkams skerdynę.

COLORADOS GUBERNATORIUS—STRAIKERIŲ PRIEŠASS.

Denver, Colo. — Lidvale maineriai išėjo straikan, nepaisydami, kad valstijos įstatymas reikalauja, kad už 30 dienų pirm straiko apie tai butų pranešta industrialei valstybės komisijai. Valstybės gubernatorius šį straiką vadina nachališku peržengimu įstatymų. Policija ir milicija bando priversti straikerius grįžti darban. Bijomasi, kad neatsikartotų skerdynės, panašios į Ludlowo.

"Blokų Principai" Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Kada mūsų visuomeniskame gyvenime yra tiek daug darbo, kada mums reikėtų įtempti visas savo pajegas, visą savo energiją, kad vartyt socialistiską darbą pirmyn, nes mūsų priešai nesnaudžia, veikia ant kiekvieno žingsnio, stengiasi demoralizuoti mūsų veikimą — mūsų draugų tarpe nesimato to sutarungumo, tos ištvermės, kokios turėtų buti tarpe socialistų. Dabar Brooklynas ne tas, kokis buvo 3, 4 metai atgal. Panažėli, laipsniškai mūsų judėjimas pradeda pult. Narių skaitlius kuopoje nupuolęs. Jau Brooklyną pralenkė tokios mažos kolonijos, kaip Binghamton ir kitos. Pirmiaus budavo renčiama žiemos sezonu paskaitos, prakalbos, kurios nesdavė didelę naudą mūsų publikai — darbar to nėra. Tiesia, buvo manytų rengt advente 3 prelekcijas, bet del draugų užsivarinėjimo įvyko tiktai viena. Tugul reikiė apie tai pagalvoti. Tegul kiti demoralizuoja mūsų veikimą, bet ne mes patįs. Kur link mes nueisime su tokiu pasielgimu?

Nekurie iš mūsų draugų džiaugiasi, kad 19 kuopa tėvo pradeda neklausyt. Gerai, lai neklauso! Tas pagirtina! Bet čia ne tame dalykas, ne neklausyme. Čia yra priežastis, kad išmūšė iš pozicijos vieną arba kitą nepatinkamą draugą. Išmūšdami iš pozicijų vieną arba kitą nepatinkamą draugą, ar užimsime jas kiti, ar papildysime tą spragą, kurių mūsų judėjime tiek daug yra? Pas mus vadovų, rodosi, gana daug, bet tik ant žodžių, o ne praktiskam darbe.

Liko dar visa pusė žiemini sezono ir tą turėtumėm ant kiek galima išnaudoti, kaip rengim paskaitų, prakalbų, taip ir tesu to srityje. Pasekmingai sulos "Du Broliu" neturėtumėm padėti darbo į šalį. Tas atneša mums didelę naudą, kaip iš dvasiško taip ir iš materiališko atžvilgiu. Publika gėrisi mūsų lošimais ir juos lanko, prigrtam ir aktorijū turim gana gerų. Taigi prie darbo!

Kaip kituose miestuose Suvienytų Valstijų, taip ir New Yorke ir jo apielinkėse apsieikiė didelis darbininkų bruzdėjimas. Pastarajam laike kilo straikan pas kriaučius, šlebių išdirbėjus cukernikus ir marškinijū išdirbėjus. Straikuoja taipgi ir kitose mažesnėse išdirbystėse. Visi darbininkai laimi.

2 d. kovo M. P. S. I kuopa terėjo vakarą. Vakaras buvo gan įvairus. Nors įzanga buvo 100, bet publikos atsilankė nemažiau 200. Kalbėjo drg. L. Pruseik. Paliesdamas daug įvairių moterų gyvenime klausimū. Galų gale sulos komedija "Brangus Pabučiavimas". Nors ne visi aktorai, kaip matėsi, mokėjo šisakančiai savo roles, bet vis išėjo vidutiniškai. Lošė Saltienė, Undziuvienė, Paukštys ir Vėčiakauskas.

Iš vakaro įspudis gana geras. Daugiau tokių vakarų!

A. Stepukas.

PITTSBURGH, PA.

Kemėšio prakalbos. Teatras Pruseikos prakalbos ir paveikali Paskutinės vasario dienos vakare turėjome progą išgirsti gausų klerikalų politikierių bei vadovų kun. Kemėšį.

Jis kalbėjo skirtingoj formoj nuo visų man girdėtų kunigų ir vengė užgaulioti savo politikierius priėmusiems žodžiams. Ragino moteris šviestis ir reikalauti lygių su vyrais teisių; paterdamas organizuotus, nepamiršo prasergeti nuo moterų socialistiškų ir laisvamanių, nes, ant sąryšyje su Lietuvos šėlpimu ir visgi jo prakalba man patiko kadangi jisai liepė šviestis tamsias (viską žinančias) moterėles net mandagiai pakrūtila

vo. T
lupų
Bene
manda
Beke
kaip k
kritiku
savo p
zmonij
galėjo
dar ne
kad sr
kratiš
bažnyč
kad k
susikrit
Vėlia
cialista
mi į š
kydami
ma pr
kams,
kejimo,
tiesa",
ir kam
ką, jei
patį pa
Bet
mes tv
ją, kuri
ti must
ninkus,
Panašų
taikė l
yti vi
vietos.
Bekla
kalbos,
manęs
geras, t
su, kur
2 d.
tai loš
Jacky".
dar gry
Knygyn
20 d.
Pruseik
VII LS
23 d.
de sav
Dalis p
tūvių K
reje nu
didžiaus
Račiunu
— p
kėsi ant
čiunas
šitai: p
tas del
jusiemis.
rengimo
atiduota
Bet, ka
p. Rači
nukentė
gynui, c
net \$40.
Negra
Darbinii
Račiunu
tis atsa
S.
Tautinir
Vasar
buvo v
"Kodėl
cialistų"
to, bet l
tos. Buv
"Ar nau
chnikos
sijos ta
kad buv
blikos b
Tautin
taip-pat
sijas, be
Pobaž
ten įvyk
dėjau, k
dienis k
niaus, t
ar du k
prie ko
niau tai
bas disk
ti. O da
seka, be
KI
Malon
siskverb
korespor
"Kelios
2 ar 3 v
ėmė tula
vaziavus

reijos.

N. Y.

meniskame aug darbo, itempti vi- sa savo e- ocialistisk- isu prieiai it kiekvie- demorali- o musy o to suta- es, kokios alisty. Da- tas, kokis gal. Pa- isu judeji- ariu skait- . Jan okios ma- inghamton idavo ren- paskaitos, lavo dide- ai - da- vo manyt- kcijas, be- ijimo jvy- nis reiketu ul kiti de- kima, be- link me- sielgimu? agu dziau- ivo prade- ai neklau- et cia ne- klausyme d ismuisi i kita sa- smusdam- kita nepa- msime ja- a sprags- tiek daug- y, rodosi- it zodiu-

vo. Tokius "cudus" is kunigo lupu pirmusyk tenka girdeti. Bene socialistai priverte juos mandagiau elgtis. Bekalbant apie socializma, kaip kur kunigui nenusiseke ji kritikuoti. Sakė, kad socializ- mas per 70 metų nieko gero zmonijai neatneses (bet kaip jis galėjo ką gero atnešti, jeigu jis dar nebuvo praktikuojamas?) ir kad socializmas tai yra demo- kratiskumas ir, kaipo prieš toki, bažnyčia nekojova. (Man rodosi, kad kun. Kemėšis čia-pat save susikritikavo).

Vėliaus-gi, anot jo kalbos, so- cialistai padarę klaidą, atmesda- mi į šalį dvasiškus dalykus, sa- kydami, kad prie socialistų gali- ma prigulėti visiems darbinin- kams, neskiriant tautos nei ti- žėjimo, bet, "išdalies juk tas ir tiesa", tarė kun. Kemėšis. Na, ir kam dar reikia pradėti kriti- ką, jeigu pabaigoj prisieina tą patį patvirtinti?

Bet šalia Socialistų Sąjungos mes turime antrą organizaci- ją, kuri, žinoma, galės priglaus- ti mūsų brolius katalikus darbi- ninkus, — išvadžiojo kalbėtojas. Panašiu nenuoseklumų jam pasi- taikė labai daug, tačiau apra- syti visus užimty labai daug vietos.

Beklausant kun. Kemėšio prak- kalbos, štai kokis įspūdis ant manęs paliko: "Socializmas yra geras, tik tai jis turi būti po mu- šų, kunigų, globa". Amen.

2 d. kovo Serantono socialis- tai lošėjai perstatė "Užkerėtą Jackų". Apmokėjus visas lėšas, dar gryno pelno liko Pittstono Knygynui \$10.00.

20 d. vasario kalbėjo drgas L. Pruseika. Jis buvo užkviestas VII LSS. Raj.

23 d. vasario A. Račūnas ro- dė savo krutamus paveikslus. Dalis pelno buvo skiriama Lie- tuvių Knygynui, antra dalis ka- rėje nukentėjusiems, o trečia, didžiausia, dalis tai nuėjo į p. Račūno kišenį. Bet argi tiesa? — paklausė mąsės tie, kurie lau- kėsi ant jo paveikslų. Juk p. Ra- čūnas susirinkusiems paskelbė šitaip: "Šis vakaras yra sureng- tas dėl naudos karėje nukentė- jusiems. Apmokėjus vakaro su- rengimo lėšas, visas pelnas bus atiduotas šiam ar tam fondui".

Bet, kada publika išsiskirsto, tai p. Račūnas numeta \$5.00 karėje nukentėjusiems, \$5.00 Liet. Kny- gynui, o jam lieka gryno pelno net \$40.00.

Negražū! Tai suvadžiojimas. Darbininkams, turintiems su p. Račūnu reikalus, partartina elg- tis atsargiau. Socialistas.

S. BOSTON, MASS.

Tautininkai ir klerikalai seka socialistus. Vasario 27 socialistų svatainė buvo viešos diskusijos temoj: "Kodėl katalikai nekenčia so- cialistų". Diskusijos nors be tak- to, bet buvo gana gyvos ir kar- štos. Buvo dar viena svarbi tema: "Ar naudingas darbininkams te- chnikos išsivystymas?" Disku- sijos tapo uždarytos, nežiurint, kad buvo dar tik 9:30 val. Pu- blikos buvo apie 60.

Tautininkai tą pat vakarą, taip-pat rengė paskaitą ir disku- sijas, bet girdėti jos nepavyko.

Pobažnytiniame sklepe, rodos, ten įvyko vyčių diskusijos. Gir- dėjau, kad dabar ten kas nedė- dienis kas tai tokio buna. O se- niaus, tai tik ant metų kartą, ar du kaip ką surengdavo. Mat, prie ko socialistai priveda. Seniau tai tik socialistų buvo dar- bas diskusijas ir koncertus ren- gti. O dabar netik tautininkai tą seka, bet ir vyčiai. Raulinaitis.

Klaidos atitaisymas.

Malonėkite pataisyti klaidą, i- siskverbusių N 8 "Kovos", mano korespondencijoj, kur pasakytą: "Kelios savaitės atgal pas mus 2 ar 3 vyrai ir dvi merginos at- ėmė tulam lietuvių iš girių par- vaziavusiam pinigūs (apie \$35)".

Turi būti: "Kelios savaitės at- gal pas mus 2 ar 3 vyrai prie- dviejų merginų atėmė tulam lie- tuviui, iš girių parvaziavusiam pinigūs(apie\$35)". Reiškia, mer- ginos nekalto, jos neprisidėjo prie vagystės, tik prie jų akių tas atsitiko. Raulinaitis.

WORCESTER, MASS.

Lietuvių mokykla.

Susitvėrus Worcesterjy Lietu- vių mokyklai, (ar, kaip buvo pa- skelbta, "Amerikos Lietuvių" Kursai"), nutarta yra kiekvieną nedėdienį laikyti paskaitas. Kiekvienam suprantama, kad tai turi būti naudingas dalykas, nes Worcesteryje gana didelė lietu- vių kolonija, o apšvietos truks- ta, nes trūksta veiklių inteligent- ū. Nors yra jų keliatas, bet ne- žinia kodėl, nenori liaudyje, dar- bininkų tarpe pasirodyti. Jie visi yra užsidarę siaurose savo biznio ribose ir veikia tik tiek, kiek jų biznis iš jų reikalauja. Labai apgailėtinas apsiereškimas, kad žmonės, kurie yra pakilę iš liaudies, iš darbininkų luomo, kurie įgydami augštesnį išsila- vinimą naudojami žmonijos tva- riniais, užmiršta tuos, kuriems daugiausia yra kalti, kurie ir da- bar yra palaikomi ir gyvena iš kruvinoms skurdžių rankoms uždirbtų centų.

Pirma paskaita įvyko vasario 7 d., Bewar salėje. Skaitė mo- kyklos vedėjas p. Šalčius temo- je: "Lietuvos istorija". P. Šal- čius vartojo biskį šiuokštoką kalbą ir nekuriose vietose, ar tai per daug trumpindamas, neišai- kino prieštaraujančių savimi nuotikių. Butent, kad: "Nors lietuviai faktiškai yra skaitoma priėmė krikščionybę sykiu su Jagaila, bet didžiama liaudies pasiliko stambdikiška iki šeši- likto šimtmečio"; tuo tarpu an- troje vietoje, pasako, kad "Pen- tikiliktam šimtmetjy, Lietuvoj, kur krikščionybė jau viešpatavo, plačiai prasiplatino liuteraniz- mas". Ištikrujy-gi liuteranizmas pradėjo platintis šešioliktam šimtmetjy. Arba vėl padaro la- bai įdomų suliginimą, kaip tai, lankymą lietuvių Vilniaus Kal- varijos ir kitų stebuklingų viet- ū su senovės graikų Olimpiš- kais žaislais ar parodomis. Tai jau daugiau, negu absurdas. Graikai ant Olimpiškų žais- lų sutraukdavo geriausius savo atletus, dainininkus, dainininkus, muzikus, kalbininkus, kurie žais- davo, lošdavo, dainuodavo, lai- kydavo prakilnias kalbas, tardo- vos apie savo tautos reikalus. Žodžiu — viską, kas buvo jų tautoje prakilnaus, gero, visą tautos žydinį galima buvo maty- ti ten. Tad ar galima graikų Olimpiją lyginti su Lietuvos kalvarijomis ir tam panašiomis ubagiškomis vietomis, kur susi- renka minios nuskurusijų, tam- sių žmonelių, be jokio suprat- imo apie sutiktus ir matytus da- lykus ir visai nemanančių iš to ką-nors pasimokinti, patirti, bet abulai: neša dar didesnį nupu- olimą žmonių dvasios ir tautos, vien tik todėl, kad įsitikėjimas į stebuklingų vandenu, akmenu ir kitų tam panašių dalykų gale, kurių vartojimas ir keliauninkų stovyklos užsilaikymas, atneša daugybę užkrečiamųjų ligų, o "šventųjų" vietų bizniški vaiz- dai ir tikėjimiškoji disciplina su- demoralizuoja žmones ant tiek, kad tie pargrįžę ne tik neman- tobulinti savo gyvenimą, bet ap- sikrovę dar didesniu skaičium ryšių-ryšelių, visokių brostvy, atsisako nuo viso, kas kelia ž- monijos gerbuvį ir kultūrą.

Mokytojas p. Šalčius, mato- mai, yra pasišventęs dirbti visuo- menei apšvietos srityj. Kad tu- rėti geresnes pasekmes savo dar- be, laikosi kiek galėdamas, kad neįsipinti į partvyišką tinklą. Nors tai yra sunku žmogui, tu- rinčiam savo pažvalgas į pasau- lį ir suprantančiam dalykus sa- vaip, neturėti sprendžiamojo balso visuomenėj. Bet aš manau,

kad worcesteriečiai bus jam daug dėkingesni, jeigu jis pasi- links jiems tik mokytoju ir neš jiems gryną mokslą, o ne parti- jas atstovaus.

Sunku yra pasakyti, ar naujai susitvėrusi mokykla turės pasek- mes, ar ne. Tas priklauso, iš da- lies, nuo jos vedėjų, nes gerai yra žinoma, kad nors mokslas neša žmonėms naudą, bet pri- traukti žmones prie jo yra labai sunku. Nelankiusieji mokyklos žiuri į ją, kaipo į kokį tai nėsū- prantamą jiems dalyką.

Iš pirmų dienų mokyklos gy- vavimo matyti yra, kad mokyk- lą lanko daugumoje pirmieviš- ka jaunuomenė; gi atsilikusioji apšvietoje jaunuomenės dalis, kuriai apšvieta yra taip-pat, o gal ir daugiau reikalinga, mato- mai, neturi noro ir laiko moky- tis, kadangi per daug darbo tu- ri ant gatvių kampų ir saliuuo- se.

Miesto vakarinės mokyklos ir- gi yra mažai žinomos lietuviams, nors jųjų valdyba deda pastan- gas, kad kaip nors patraukti di- desnį skaičių mokinių ir stengia- si juos palaikyti, bet tas viskas liekasi be pasekmių. Yra žmo- nių, kurie turi progą mokytis ir išmokti ko-nors geresnio ir likti žmonėmis lygiais su kitais, bet per savo nesupratimą, tą viską atmeta, o tik rugoja ant sa- vo likimo, kodėl jie nėra tokiais, kaip kad kiti, nematydami net- to, kad anie žmonės tą savo ge- rovę atsiekė trisus ir pasišven- timu. Socialistas.

MINERSVILLE, PA.

Fanatikai vyčiai sustabdė kun. Mockaus prakalbą.

Atsilankius 20 d. vasario kun. Mockui ir pradėjus savo prakal- bas, žmonių susirinko gan skaitlingai. Prakalbos publiko- patiko, per keturias valandas klausėsi žmonės kuorimėliai. Užbaigus kalbą leido publi- kalsuotis, ar nori, kad ir vaka- rą kalbėti? Kad ne, — visai, priešais — niekas.

22 vasario taipgi prisirinko žmonių skaitlingai ir rinta klausėsi, tik vyčiai ("būvutės" kaip juos pavadino kalbėtojas) kabinėjosi ant sienų ir langų iš lauko bliaudami. Bet tas publi- kai nieko nekenkė. Planavo ki- tokiu budu, kaip suardyti prakal- bas. Na, ir suplanavo prašyt miesto valdžios, kad toji prakal- bas sustabdytų. Žinoma, prakal- bas sustabdyti sunku. Turi išra- sti kokią nors priekabę. Tad iš- rado, kad Mockus daro "biznį" pardavinėdamas literatūrą be miesto valdžios leidimo. Miesto valdžia, žinoma, "milosti pro- sim", išpildo šv. Pranciškaus pa- rapijos reikalavimus, pasiremda- ma šios šalies neva "įstatais"; pradėjus Mockui kalbėti, 23 va- sario, ateina policija ir sustabdo prakalbą.

Bet koki ištikimi piliečiai pasi- rašo po tuo reikalavimu? Gi vy- čių jauni kareiviai, čia gimę lie- tuviai, lanke "Public School", bet nežinantys Suv. Valst. įsta- tymų, kad tikyba, kalba ir spau- da laisva šioj šalyj. Bet ir iš- tų trijų pasirašiusių, Gus Jur- kus, Juozas Bružas ir Antanas Varnagiris, labai silpni piliečiai. Jurkus 18 metų, o Varnagiris yra sėdėjęs kalėjime 18 mėnesių, tad toki jų ištikimybė! Ir kaip galėjo miesto gaspadorius tokiu reikalavimu pasitikėti? Juk jie patįs nežino, ką darė. Žiurėsim, kas iš to išeis toliau.

Tai mat prie ko privedė Ke- mėšis savo vyčių armiją! J. Ramanauskas.

CAMBRIDGE, MASS.

20 vasario drg. J. Stasiulevi- čius sakė prakalbą Lietuvos Dukterų ir Sunų Dr-jai Cam- bridge. Prakalba nusisekė pu- rinčiam savo pažvalgas į pasau- lį ir suprantančiam dalykus sa- vaip, neturėti sprendžiamojo balso visuomenėj. Bet aš manau,

SMULKIOS NAUJIENOS

Raymond, Wash.

Lietuvių čia yra gerokas bu- rys. Jie susispietę LSS. 183 kp. ir D. K. G. draugijon, kuri turi \$400 turto.

LSS. 183 kp. neseniai statė sce- noje 3 veiksmų dramą "Paskuti- nė Banga" ir kom. "Žioplų Jo- nas". Pavyko gerai. Publikos prisirinko daug.

Čia prisnio labai daug snie- ko. Žmonės serga nuo šalčio. Paukščiai, neturėdami maisto, kencia alkį ir gaišta nuo bado. Lumbero Darbininkas.

Baltimore, Md.

25 d. vasario šv. Juozo para- pijos pobažnytiniame sklepe kun. Kemėšis sakė prakalbą. Prakal- bos tikslas buvo agitacija už ka- talikišką "Federaciją", todėl vi- sas kitas darbininkų organizaci- jas pasmerkė. V. Stankevičius.

Fitchburg, Mass.

134 LSS. kp. koncertas, susi- dėjęs iš deklamacijų, monologų, Džian Bambos ir tt., pavyko ne- blogiausiai. Publikos galėjo bu- ti ir daugiau.

Susiorganizavo lietuvių kalbos, aritmetikos ir geografijos kur- sai. Mokys K. Šeštokas. Mokyk- la bus LSS. 134 kp. klube. F. S.

Fitchburg, Mass.

L. Jaunimo Dr-ja šventė 27 vasario savo 3-jų metų sukak- tuose. Kalbėjo drg. Smelstorius. Po prakalbų buvo vakarinė ir trumpas koncertas. Dr-ja šiuo laiku yra stipri, turi apie 115 narių ir apie \$600 turto. Fitchburgo Socialistas.

Braddock, Pa.

Čia atgijo LSS. 93 kp., kuri jau turi 10 narių. Yra vilties, kad kuopa išbūvys, nes žadančių prisirašyti ypatų, girdėti, yra ne- mažai. Neuzilgo kuopa žada su- rengti prakalbą su pamargini- tais. P. Balčikonis.

Stoughton, Mass.

Vasario Labdarių Dr-ja su- rengė labai gražų vakarą, pasta- cydamas scenon 4-rių aktų dra- mą "Valkata". Veikalas labai įspūdingas. Lošė vietinės LSS. 5 kp. nariai. Sulošė visą ge- mi. Adamson.

Lewiston, Me.

LSS. 105 kuopa mokinas vei- kalą "Alkani žmonės". Nutarė lošt pirmą subatą po velykų. Dabar kuopa labai gražiai gy- vuoja. Šiame susirinkime prisira- šė prie LSS. 105 kp. A. Lu- kosevičius. Š. Petrukas.

East Chicago, Ind.

LSS. 201 kp. čionai gyvuoja suvirš porą metų. Neseniai kuo- pa surengė vakarėlį, kuriame buvo perstatyta drama "Penktas Priskyrimas". Lošimas pavyko gerai. Buvo dar monologų, de- klamacijų ir tt. Maža mergaitė, Onutė Čiekniūtė, labai pavyzdin- gai deklamavo. Tris vaikučiai: A. Valaskas, J. Genzelis ir O. Dargiūtė sulošė "Darbininkas, Laisvė ir Kapitalistas" triologą. Meištų Tamošelis.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

M. Adomoniui (Argentinoje). — Labai ačiū už taip didelį mums prielankumą ir kruvą pre- numeratorių, vienok vietos sto- ka neleidžia mums Jusų kompli- mentais laikraštje pasidžiaugti. Senam Kareiviui. — Kores- pondencija delei vietos stokos užsiliko ir paseno. Atleiskite, kad nesunaudojome.

Igno Sunui. (New Kensingto- ne). — Rygos Milojonas, pava- dindamas kun. Mockų "įgimtu satyriku", pilnai tinkamai jį cha- rakterizavo. Mockus turi satyri- ko-oratoriaus gabumus. To nie- kas neužginčys. Bet ar jo prakal- bos neša socialistams naudą, ar ne, tai jau suvis kitas daly- kas. Geriau "ą klausimą lai iš- gvildena pati LSS. 151 kuopa, kuri jam tas prakalbą rengė.

Sajungos Reikalai.

RAPORTAS LSS. PILD. K-TO už 1915 metus.

Malonų Draugai:—

Rodosi, mūsų raportu ilgai Jusų varginti nereikės, nes draugai, kurie seka Sąjungos gyvavimo bėgi, tie pastebėjo ir jos reikalų tvarkymąsi, truku- ruse ar klaidas. Trumpiau sa- kant, P. Kom. per pereinus 1915 metus perleido 79 krivules, ap- tardamas įvairius Sąjungos rei- kalus. Ir taip: P. Kom. savitar- pinės tvarkos reikaluose 5 kri- vulės; administracijos reikaluose 19; knygvedžio 13; redakci- jos 6; preso pirkimo reikaluose 4; "Kovos" spaustuvei namo pa- samdyme 2; "Kovai" namo pir- kimo klausime 2; Stankaus by- los reikaluose 2; drg. J. Perku- no ir dar dviejų draugų toj pa- čioj byloj reikaluose 2; sątikiuo- se su kitomis srovėmis 2; susi- nešime su Socialist Party 1; Lietuvos šelpimo reikaluose 2; išleidime knygos "Moteris ir Socializmas" 4; žurnalo išleidi- mo klausime 3; Sąjungos narių savitarpinių kivirčių sutaikyme 4, ir abeluose Sąjungos reika- luose 8. "Kovoj" tilpusių krivu- lių 26, netilpusių 53. Laiškų su įvairiais reikalais gauta 117, iš- siųsta 223.

Apert krivulių ir laiškų, buvo dar specialės komisijos deleguo- tos. Sausio 22 d. J. Šukys į Phi- ladelphiją važiavo "Kovos" spaustuvei samdomojo namo ap- žiūrėti, ir pasirodžius namui ne- tinkamu esant ir perbrangiu,— nes \$70.00 j mėnesį randos butų reikėję mokėti. — kontrak- tas atmesa. Kovo 20 d. J. Šu- kys važiavo į Philadelphiją "Ko- vai" perkamojo preso apžiūrėti ir, kad vėl neatsikartotų klaida, kokią drg. Jakštys buvo padaręs, įduodamas rankpinigių \$125.00 už netinkamą presą, — pasi- kvietė ir drg. J. Valatką, kaipo presų žinovą, į Philadelphiją. Presas apžiūrėta ir nupirka.

Geguzio pirmą Šukys, Phila- delphijoj lankydamos patyrė, jogei Sąjungos izdas nuo pra- dzios lapkričio 1914 metų kas mėnesį j deficitą eina ir kad tas deficitas kaskart didinasi. O vasarai užėjus, kada abelnai spaustuvių darbai sumažta ir li- teratūros besiplatinimas susto- ja, o Socialistų Partijai pradė- jus mokėti, tas besididinantis deficitas galėjo prie visiško kri- zio privesti. Ir patirta, kad tuli nesutikimai "Kovos" personale pradeda įsigyventi, kas trukdo darbą pačioj spaustuvej, ir kad Sąjunga skaičiumi narių prade- da pult. Kad tuos visus dalykus ištyrus ir nuosekliu reikalus aptarus, P. K. nutarė birželio 13 d. j "Kovos" spaustuvej suva- ziuoti. Bet kad daug iškaščių nepadarius, vienbalsiai išrinkta tris arčiau Philadelphijos gyve- nantys P. K. nariai: Stalioraitis, Pruselaitis ir Šukys. Birželio 13 d. pribuvo trys augščiau įvardy- ti P. K. nariai ir visi septyni iš "Kovos" personalo draugai. Su- llig pranešimų ir patyrimų, pasi- rodė, kad taip progresuojantis deficitas gali pasiekti iki \$50.00 savaitėj. Administratoriui patar- ta, stokuojant darbo, paleisti darbininkus, tai yra tiek dienų leisti dirbti savaitėj, kiek darbo užtenka. Suprasta, kad prie "Kovos" du redaktoriu užlaiky- ti nebus galima. Kiek vėliau P. K. tarimas perėjo, kad delei sto- kos ištekliu vieną redaktorių paliuosuoti, bet, drg. Smelsto- riui atsisakius, sekretorius to tarimo nebeapaskelbė. Toliau, po visapusiškam apsvartymui iš- nešta sekanti tarimai, kuriuos vėliau visi penki P. K. nariai priėmė:

- 1) "Kovos" prenumeratoriams, užsimokantiems už visą metą duoti premiją — knygų

vertės \$1.00. Adm. turi atspaus- dinti premiją duodamųjų kny- gų katalogus ir su paraginimais išsiuntinėti prenumeratoriams ir agentams.

2) Kad adm. geriau priziūrėtų "Kovos" siuntinėjimą.

3) Kad adm. prisilaikytų V Suvaziavimo ir 1909 m. referen- dumu priimtojo tarimo — Są- gos nariams vieton "Kovos" te- duotų tik tokius laikraščius, kurie yra leidžiami socialistų poli- tiškųjų organizacijų.

4) Kad plačiomsiomis "Kovos" špaltoms parupinti tokių raštų kuriuos butų galima leisti atski- rose brošiurose,

5) Nutarta, kad P. K. nuo sa- vės paragintų Sąjungos kuopas ir draugus, kad jie spaudos dar- bus duotų savajai — "Kovos" spaustuvei, nes delei stokos spaudos darbų, mūsų "Kovos" spaustuvej deficitą kencia.

6) "Moteris ir Soc." knygos nutarta spausdinti 4000 vieton 3000, kaip tai pirmiau buvo nu- tarta. Pasirodė, kad 3000 bus permaža. Nes, elektro-plėtų ne- turint, antru kartu statyti per- brangiai apsieitu.

7) Kas link Z. A. raštų, nutar- ta redakcijos rankose esančius rankraščius pasiųsti Lit. Kom. ir jeigu Lit. Kom. atnas šiuom tarpu reikalingu, — leisti per "Kovą" plačiomis špaltomis ir spausdinti j brošūras.

8) Redakcijai patarta, kad "Kovoj" butų aiškinama įvai- rių valstybių legislaturų ir kon- greso priimami įstatymai ir jų reikšmė, jeigu tai paliečia darbi- ninkų reikalus.

Ddm. Jakštys ir knygvedys Kupčinskas pareikalavo algų pakelt. Bet delei tuom laiku su- mažėjusių įplaukų P. K. jiems algų nepakėlė.

Po ištyrimui visų vietinių nesu- sipratimų patarta "Kovos" personalui sugyvent kuogeriau- siai.

Svarstyta keliaujančio organi- zatoriaus ir "Kovaj" namo pir- kimo klausimai, bet, nepato- gioms aplinkybėms esant, klau- simai pasiliko neišrišti.

Lapkričio 14 d., drg. P. Kur- kuliui priimant "Kovos" adm. reikalus, pasiųsta komisija, susi- dedanti iš J. Bekampio, J. Sukio ir R. Merkio. Komisijos prane- simas tilpo "Kovos" N 47, 1915.

Gruodžio 4 d. sekretorius Stil- sonas pranešė, jog tarp knygve- dzio Kupčinsko ir "Kovos" ad- ministratoriaus įvyko nesusipra- timai, kuriuos reikalaujama u- mai išrišti. Pagal P. K. tarimą iš birželio mėnesio pavesta J. Šukiui, kaipo arčiausiai gyvenan- čiam, visais neatidedamais adm. reikalais rupintis. Tad gruo- dzio 12 d. J. Šukys j "Kovos" spaustuvej nuvyko ir podraug su drg. A. Hermanu, kuris tą dieną Philadelphijoj su paska- ita lankėsi, minėtąjį nesusiprati- mą išrišo.

Iš gyveniman nepravestųjų tarimų pasilieka: keliaujančio organizatoriaus negauta; "Ko- vai" namo pirkime taipgi niekas nenuveikta. Drg. J. Perkuno by- la dar neužsibaigė. Informaciji- nė knygėlė arba rankvedis, kaip Sąjungos kuopos organizuoti, pilietiškos popieros išsiimti ir įvairūs organizacijos reikalai tvarkyti etc., neišleista. Sąjun- gos naujoji konstitucija nesutai- syta. Išviso penki dalykai neį- vykdyta.

Iš įvykdytųjų dalykų — "Ko- vai" presas nupirka, prie Socia- listų Partijos prisijungta. Visos bylos su Stankum pabaigta. Knyga "Mot. ir Soc." išleista. Keturiuos brošiuros išleista ir te- orijos žurnalo leidimas galutinai sutvarkytas.

Tai tiek kas buvo nuveikta ir kas dar lieka nuveikti.

Toliau. Noroms-nenoroms tu- rime prisipažinti, darugai, jog praėję 1915 metai buvo vieni iš sunkiausių Sąjungai metų.

Salyje buvo bedarbė, stoka vienodumo organizacinėje taktikoje, anarchija supratime organizacinės disciplinos; pakilimas sąnarinės mokesčiai, prie Partijos prisijungiant. Chaosas svarstyme Europos karės klausimo ir iš tos karės kilęs naujas reikalas — Lietuvos šelpimas. Ta visa virtinė naujų painiavų skaudžiai atsiliepė į Sąjungą. Pradžioje 1915 m. Sąjungoje buvo 168 kp. su 3367 nariais. Ačiu toms painiavoms, per 1915 m. nupuolė iki 126 kp. su 2035 nariais, per vienus metus 42 kp. ir 1332 nariais Sąjunga sumažėjo. Beveik trečdaliu sumažėjus nariams, tiek jau ir Sąjungos įplaukos susimazino; o išlaidos pasididino, nes knyga "Moteris ir Socializmas" reikėjo išleisti; "Kovos" spaustuvės perkraustymas virš \$300 lėšavo. Presą perkant \$800 iškarto įmokėta ir po \$80 kas mėnesį likusieji išmokama. Prie tokios apyvarčios Sąjungos išdardymas umai išsisėmė. Iki lapkričio mėnesiui Sąjunga įpuolė į apie \$800.00 skolos. Bet su pabaiga lapkričio mėnesio prasidėjo vėl atgijimo banga. Pradėjo naujos kuopos tvirties, susnūdusios naujas veiklumas apsiirėškė. Pradėjo užvilkčius mokesčius užsimokėti, daugiau spaudos darbų prisijūti, literatūra platinti, ypač knyga "Moteris ir Socializmas" daug prigelbėjo Sąjungai iš skolų išsirisiti. Per porą pastarųjų mėnesių du trečdaliu skolų jau išmokėta. Organizacija vėl pradeda bujoti, augti, stiprėti. Ir jeigu Sąjungos draugų veiklumas nesumažės, dar už poros mėnesių visos skolos bus išmokėtos ir Sąjunga vėl ant stipraus pamato atsistos. Ypač drąsiau tai galima tvirtinti todėl, kad tuose tikruose Sąjungos "patriotuose" apsiirėškia stipri valia ir nepaprastas pasišventimas, ir todėl, kad trumpu laiku jau pasibaigs masinių išmokėjimai. Tuomet liuosesnį skatiką turėsime literatūros leidimui pašvęsti. Iki šiol tula dalis sąjungiečių, delei stokos socializmo teoriją gvildenančios literatūros, neturėjo stipraus ir teisingo socialistiškos organizacijos uždavinių supratimo. Jų pasauliožvalga buvo miglota. Bile keno mandagus atsi-kreipimas-paprašymas, bile koks pašalinis sujudėjimas jų atidą patraukdavo, o dažnai ir juos pačius su savim nusinėšdavo. Todėl mūsų organizacija ir svyruodavo. Pamatų mūsų organizacijai yra žinojimas, klasinis susipratimas, organizacijos disciplina. Prakalbotomis ir laikraščių bėgamojo gyvenimo informacijomis, matoma, stiprių organizacijos narių neišauklėsime. Prie to visko reikalinga ir sistematiškai socializmo mokslą gvildenančios literatūros leisti, o tas uždavinys pasilieka vienatiniui tik Sąjungai, kaip tikrajai darbininkų organizacijai, išpildyti.

Iš senesniųjų tarimų, kurie ir į P. Kom. uždavinius įeina, — keliaujančio organizatoriaus pasamdymas ir "Kovai" namo pirkimas, neišpildyti liko todėl, kad, pirmam atvejy liuoso tam darbui tinkančio žmogaus negalėjome gauti, o antrame, "Kovos" namo pirkimui pinigų rinkti kaip tik labiausiai buvo nepatogus laikas, nes bedarbė ir Lietuvos šelpimas visą darbininkų išteklį paglemžė. Informacinės knygelės išleidimas daugiau Lit. Kom., negu P. Kom. priguli Nors ta knygelė parašyta ir buvo P. K. peržiūrėjimui prisiųsta, bet nežinia kodėl jos autorius, drg. Stilsonas, daugiau jos svietui nebeperodė. Konstitucijos Komisijos sekretorius drg. Gri-gaitis prizada savam darbe veikti. Drg. Perkuno byla teisme tebesiranda.

"Kovos" administracija nuo gruodžio 12 d. knygvedžio neturi, bet yra atsiaukę keli kandidatai, su kuriais tariamasi apie išlygas. Knygvedį gausime. (Jau

gavome. Red.)
Šiaip jau, rodosi, viskas šiومتarpu tvarkoje.

J. Šukys,
J. S. Pruselaitis,
J. P. Raulinaitis,
J. V. Stalioraitis,
J. A. Bekampis.

Visi dokumentai bei dokumentų kopijos randasi P. K. archi-ve.
J. Šukys.

P. K. SEKRETORIAUS BILA.

P. Kom. reikaluose iškaščių padaryta per visus 1915 metus:
Krasos ženkleliai ir kon-vertai \$5.70
Penkis kartus važinėjimas į Philadelphia, gelzk. tike-tas po \$4.50, viso 22.50
Preso pirkimo reikaluose drg. J. Valatkos kelionės lė-šos į Philadelphia 4.75
Viso \$32.45.
Visus tuos pinigus pavedu Sąjungos literatūros išleidimo fondui.
J. Šukys.

J. S. Pruselaitis,
J. P. Raulinaitis,
J. V. Stalioraitis,
J. A. Bekampis.

Prie Pild. K-to Raporto.

Kas link informacinės kny-gelės. Tos knygelės nutarta spausdinti 2000. Bet kadangi pa-čiame tarime P. K. narių nuomo-nės buvo labai iškrikusios, per-tai prisiėjo apie visą rankraštį pamąstyti išnauju. Prie visko dar, kada randasi ikvaliai pašali-nių darbų ir spaustuvės darbi-ninkus su tuo reikalu gaisinti nereikėtų nieko daugiau, kaip spaustuvei nuostolį, tai autorius, turėdamas mimeografą, nusprendė tas visas informacijas at-spausdinti dalimis — ant mimeo-grafo; ir pirmutinį skyrių — "Kaip sutverti LSS. kuopą" — jau atspausdino. Prie kiekvienos progos bus spausdinama ir ki-tos dalys, pirmiausias tos, kurios, sulig autoriaus nuomonės, yra svarbesnės. Pertai S-gai pasida-rysi tik pusė lėšų to visko išlei-dime, o nauda vis ta pati.
J. V. Stilson.

PILD. KOM. TARIMAS N 2, 1916 m.

Turime išsiriti 1916' metams Pild. Kom. sekretorių. Naminuo-ju drg. J. V. Stalioraitį, nes jis jau apsipazinęs su P. K. reika-ly tvarka ir, mažam miestelyje gyvendamas, daugiau laiko turi.
J. Šukys.

Drg. J. Šukys daug geriau su-pranta ir permato visus Sąjun-gos dalykus, kaip aš; prie to, jis gyvena arčiausia S-gos Cen-tro, o šitas labai svarbu.

Pagalios, pas jį randasi archi-vas ir kiti dalykai, ir, jį išrinkus, nereikės siuntinėti.

To viso delei aš kandidatus nepriimu, o nominuoju drg. J. Šukį.
J. V. Stalioraitis.

Iš savo pusės, skiriu drg. J. Šukį.
J. A. Bekampis.

Kadangi drg. Stalioraitis ne-priima kandidatus, todėl bal-suoju už drg. J. Šukį.

J. P. Raulinaitis.
Balsuoju už drg. J. Šukį.
P. Galskis.

Kadangi visi atsisakote, tai turiu apsiimti, negi be sekreto-riaus liksime.
J. Šukys.

J. V. Stilson,
LSS. Sekr.-Vert.

L. KOM. TARIMAS 1.

Idant mūsų darbas vykty greičiau ir pasekmingai, tai aš įnešu:

1. Kad Literatūros Komitetas išsiritų sau sekretorių, pas kurį—

a) ateitu nuo Sąjungos Sekre-toriaus visi įnešimai ir sugrįžty visi L. K-to tarimai, ir
b) butų užlaikoma Literatūros K-to archivas.

Ch. Aug. Herman,
LSS. Lit. K-to narys.

Į Lit. Kom. sekretorius aš pa-duodu draugą Hermaną.
St. Michelsonas.

Balsuoju už drg. Hermaną, paremdamas drg. Michelsono įnešimą.
J. Baltrušaitis.

Sutinku buti Literatūros Kom. Sekretoriumi.
C. Aug. Herman.

L. KOM. TARIMAS 2.

(1) Šmet, kaip žinome, įvyks visuotini rinkimai Suvienyose Valstijose, ir todėl pasitaiko viena iš geriausių progų agita-cijos varamui. (2) Manau, kad mes — per mūsų išpildančiųjų įstaigų pasirupinimą — turėsi-me šmet lietuviškoje kalboje Socialistų Partijos išduodamą programą ir platformą ir tokiu budu bus atliktas mūsų agitati-jos lauke didelis darbas, kuris iki šiam laikui buvo visai aplei-tas. (3) Bet aš manau, kad Są-jungos pareiga yra parupinti tam tikrą specialį lapelį, nurodantį plačiai ir populiariškai priezas-tis ir interesus, kurių delei Lietu-viai darbininkai turi balsuoti už Socialistų, o ne kokią buržuazi-

jos partiją. Manydamas, kad to-kie lapeliai atneštų didelę nau-dą mums, aš ir paduodu įneši-mą, kad—

1. Literatūros Komitetas turi parupinti turinį agitatyviškam lapeliui (4 octavo puslapių dy-džio), kuriame lietuviškai kal-bantiems darbininkams butų nu-šviečiama priezastis, delei kurių jis, kaip lietuvis darbininkas, turi remti Socialistų Partiją, ir sukeliama noras balsuoti už ją.

2. To lapelio turinio parašy-mui nominuoju draugą St. Mi-chelsoną.
Ch. Aug. Herman.

Aš sutinku, kad tokie lapeliai butų geras daiktas ir pritariu, kad reikia jų išleisti. Man, ta-čiaus, rodos, kad tokį lapelį ar-ka-nors panašaus išleis Socialist Party. Todėl įnešu, kad Sekreto-rius, drg. Stilson, apie tai pasitei-rautų. Jeigu Socialist Party to-ki lapelį turės (o gal jau ir turi), tai mums reikėtų jį tikrai išvers-ti. Gal but, kad Partija tuomet ir už jo atspausdinimą apmokė-tų. Juk tai Partijos reikalas.

St. Michelsonas

Aš du sykiu priminiau 79 kuo-

Amerikiečiai socialistai pri-pratę prie rinkimų kampanijos ir jie geriausiai gal parašyt tam lapelius. Mes jais ir privalom pasinaudot, išverst, pritaikyt mu-šų darbininkų išsilavinimui. Pa-remiu drg. St. Michelsono įne-šimą.
J. Baltrušaitis.

Reiškia, lapelių pagaminimas pavestas atlikti, sulig drg. St. Michelsono įnešimu, LSS. Sekre-toriui, drg. J. Stilsonui.

C. Aug. Herman,
LSS. Lit. Kom. Sekr.

NEATĖMĖM 79 KUOPAI KALBĖTOJO.

P-s F. J. Levinskas 7-tame

"Kovos" numeryje užsipuola ant manęs, buk aš atėmęs 79 LSS. kuopai kalbėtoją, drgą Kučins-ką. Tuomi užmetimu Levinskas pastato mane lyg ir Kučinsko viešpačiu; anot Levinsko pasa-kos, išeina, kad aš galiu su Kučinsku elgtis, kaip su kokiu sa-vo pavaldiniu arba daiktu, kurį aš, kam noriu, galiu duoti ar atimti.

Aš du sykiu priminiau 79 kuo-

pos organizatoriui, kad pareng-tų drgui Kučinskui prakalbas. Kodėl neparengė? Juk drg. Kučinskas išbuvo net dvi savaiti Girardvillej, beveik neišeidamas iš savo buto; ir daugiausiai už-eidavo pas barzdaskutį P. Kara-lių. O 79 kuopos valdyba gana gerai žinojo ir gyvenamąją drg. Kučinsko vietą ir tą barzdasku-tyklą. Ir tik vieną kartą tulas 79 kuopos narys buvo atėjęs, bet, neradęs mudviejų su kalbė-tojumi, vėl išėjo, nepalikdamas nei savo vardo. Ką gi mudu ga-lėjome žinoti, kas tai buvo per-žmogus ir kur jį galima sujies-koti?

Aišku, kad Levinskas neturi jokių faktų, užsipludamas ant manęs ir LSS. 28 kuopos už tai, kad, buk mes 79 kuopai atėmę kalbėtoją. Levinskas nėra nei 79 kuopos nariu, bet kišasi, kur jam visai nepridera. Jei bent 79 kuopos nariai pasisamdė jį sau už advokatą, kad jos reikalus jis atstovautų.

V Raj. sekret. V. Turauskas

Kiekvienas Namas Reika-lauja Silto Vandens

Gasinis vandens šildytojas, yra pigiausias ir ekonomiškiausias vandens šildytojas, kurį galite pirkti. Mes tą pilnai gva-rantuojame.

Jis yra privestas prie katilo Jusų virtuvėje. Kada Jus nori-te šilto vandens, Jus tik turite uždėgti gasą, kaip parodo pa-veikslas. Vanduo padaro cirkuliaciją, per vandens katilą ir į kelias minutes Jus turite garuojančio, karšto vandens.

Nereikia ugnies kurti ir prižiūrėti. Mes įtaisysime vieną iš šitų, vandens šildytojų į sklepą arba ant pirmų lubų \$1.50 įmokant įskalo ir \$1.25 ant mėnesio; viso \$15.50. Jeigu visą pri-jungimą reikalauosite, tai viso bus \$16.00.

Peržiūrėkite sutaisymą bent kuriam iš mūsų parodos kam-barių arba paprašykite mūsų nusiųsti įgaliotinį.

Lengvos Išmokėjimo Išlygos

Broad & Arch Streets
1706 North Broad St.
2209—11 North Front St.
135-137 South 52nd St.

THE UNITED GAS
IMPROVEMENT COMPANY

Broad & Tasker Streets
4419 Frankford Ave.
Germantown & Maplewood Aves
4236 Main St., Manayunk.

Su šios dienos Šviesa

Yra žmonių, kurie ir šiandien vartoja balanas ir aliejaus lem-pas persistatydami save, kad jie gyvena gylioj senovėj. Mes visa tą padarome su Elektrikos švie-sa, sutaupinam pinigus ir įran-kius. Apšviečiame jusų gyvenim-ą ir palaikome temperatūrą kambaryje. Tai dabartinė, ge-nerališka ir niekeno neviršijanti metoda.

..Rašykite mums apie kainą intaisyme Elektrikos šviesos, ar atėikite patįs į arčiausią ofisą šios kompanijos.

THE PHILADELPHIA ELECTRIC COMPANY

NEBO CIGARETTES

CORK TIP
5c for 10
Parduoda visi krautuvninkai

Padaryti iš parinkto maišyto Tur-kiško tabako, NEBO Cigaretai iš-duoda gardų kvapsnį.

GRYNI—PILNI KVAPSNIŲ — LENGVI.

Puikios dovanos namiškiams, nu-mylėtiniai ar pačiai už

NEBO KUPONUS ir Baksukų viršukus

Taupyk Juos.

NEBO baksuko viršukai verti kiekvienas pusę cento pinigais arba gautk už kuponus dovanas.

Piniginis Kuponas Kožnam Bakse.

Reikalauk Dovanų Katalogo.

NEBO DEPARTMENT
95 First Street, Jersey City, N. J.

P. Lorillard Co., Inc., New York City.—Est. 1760

Užsirašykite Tuoj

Mėnesinį Teorijos Žurnalą 'NAUJOJI GADYNĖ'

Kurį Greitu Laiku Išleis LSS.

"NAUJOJI GADYNĖ", tai naujas gyvybės pulsas Amerikos lietuvių darbininkų gyvenime. "NAUJOJI GADYNĖ" yra nutarta leisti vien tik dėl sustiprinimo klišinio liaudyje susipratimo. "NAUJOJI GADYNĖ" bus visiems prieinamas ir visiems lygiai indomus ir svarbus mokslo ir žinijos šaltinis, kaip menkai išsilavinusiam darbininkui, taip ir inteligentui. "NAUJĄ GADYNĖ" redaguos žymiausias Amerikos lietuvių socialistų rašytojas ir gilus teoretikas drg. P. Grigaitis. Jam artimiausioje pagalba bus kitas žymus publicistas ir nuoseklus kritikas drg. V. Kapsukas iš Skotijos, dabartinis "Socialdemokrato" redaktorius. "NAUJOJI GADYNĖ" turės dar keliatą pagalbinių redaktorių. Joje bendradarbiaus visi žymesnieji Europos ir Amerikos socialistų rašytojai ir publicistai. "NAUJOJI GADYNĖ" turės skyrius iš visų svarbiausių mokslo šakų; gvildens visuomenės klausimus ir plačiai aiškins socializmo mokslo teorijas. "NAUJOJI GADYNĖ" talpins daug gražių paveikslų, karikatūrų, dailės apysakų, eilių ir uoliai stovės darbo žmonių reikalų sargyboje. "NAUJOJI GADYNĖ" bus storas, didelio formato, 64 puslapių žurnalas, spausdinamas ant puikios popieros, papuoštas gražiomis "vinjetkomis" ir dailiai techniškai apdirbtas. Nei vienas susipratęs darbininkas neprivalo atsakyti nuo "NAUJOSIOS GADYNĖS" užsirašymo. Nelaukite, bet užsiregistruokite kuogreičiausia! Kaip greit administracijon atsišauks 1000 "Naujajai Gadynei" prenumeratorių, taip greit "Naujoji Gadyne" bus išleista. Draugai! pripildykite šią skaitlinę per mėnesį laiko! Parodykite jusį išnaudotojams, jog jau mokate savo reikalais rūpintis. "NAUJOJI GADYNĖ" kainuoja metams vos tik \$1.50; pusei metų 80c; užsienioose metams \$2.00; pusei metų \$1.00. Paviensis numeris 15c. Pinigus umai siųskite šitokiu adresu: "NAUJOJI GADYNĖ" 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Aiškiausia ir geriausia Šviesa

RAYOLIGHT OIL duoda didelę, aiškia ir tinkamą šviesą be dumų ir be smirdėjimo.

Jūsų lempa niekuomet nebus aprukus, jeigu jūs vartosit

Rayolight Oil

Dabokite, kad pardavėjas jums duotų tikrą ROYOLIGHT OIL.

Reikalauk jo vardu. Jis sučėdys jums pinigų, nes jis duoda jums didesnę šviesą ir geresnę šviesą.

Visos geriausios krautuvės Pensylvanijos ir Delaware parduoda RAYOLIGHT OIL.

Atminkite vardą RAYOLIGHT OIL.

The Atlantic Refining Company

Visur Pensylvanijoj ir Delaware.

Keystone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. PHILIP ROVNO
423 Pine St. PHILAD., PA.
Priešimmo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikaboti rusiškai ir lenkiškai.

Samoninga gospadinė
visada turi savo namuose buteliuką
D-ro Richter'io
PAIN-EXPELLER
Neabejojantis budas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, persišaldimo, išsinarinimo ir tt.
Tikras tikrai su pažymėta marke "IKARA"
5c. ir 50c. buteliukas vienoje aptiekose arba tiesiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
76-80 Washington Street, New York, N. Y.

Taika Visiškai Invyksta

Tiesioginiai atstovai nuo RUSIJOS, ANGLIJOS, FRANCIJOS, VOKIETIJOS, AUSTRIJOS, BELGIJOS.

Surinko į mūsų puikią sankrovą, Vodką, Ramsey, Hennessy, Kummel, Pomeranzen, Wisznovka ir daugelį kitų įgabtų ir naminių Vynų, Likerių ir Vynų. Mes užganėdinsime jusų skonį ir kišenių. Išbandyk mus. Speciališkos pritraukiančios kainos

J. CARTUN

401-3-5 South St., Phila.

Keystone Telephone Main 66-11.
Dr. Samuel Gordon's
Dispensary's
S. W. Cor. 4th & McKeen Streets, Philadelphia, Pa.
Patarimas ir vaistas 50c. Atsilankymas pas ligonį \$1.00. Pasekmingai gydau ligonius jau 10-ti metai.
Ofiso valandos: Nuo 8 iki 10 ryto,
Nuo 7 iki 9 vakaro.

"Rankpelnis"

Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Socialistų Sąj. Did. Britanijoj.
Geistina, kad amerikiečiai su pažintu su tos pačios idėjos draugais, gyvenančiais Skotijoj per "Rankpelni".
Kaina metams \$2.00.
Adresuokite: "RANKPELNIŠ." 76 Main St., Bellshill, Scotland

PATARMĖS MERGINOMS
Apie Lyties Dalykus
PARASĖ M. H. SANGER
Su paveiklais
LABAI NAUDINGA IR PAMOKINANTI KNYGA. Kaina 50c.
Reikalavimus ir pinigų siųskite šiuo adresu: J. STROPUS, 6 Loring St., So. Boston, Mass.
Pinigus geriausiai siųsti money orderiu, bet kam tas neparanku, gali siųsti pačios markėmis.

Automatiska Yla

Visiems naudinga, už \$1.00, kuri veikia kaip mašina. Galima slėpti rankas, plėškes, ceverykus, ceverykams grūnius padus, maišus ir storiusių audimų, larpetus, arkliais gūnes ir t. t.
Pinigus reikia prisiųsti registruotame laiške arba Money Orderiu.
M. M. DOVIDAITIS, 501 So. Heald & B Sts. Wilmington, Del.

BEVEIK DYKAI

Laikrodėlis ant 20 akn. vyriško ar moteriško saizo, tikru auksu "Gold Filled", vertas \$20.00, garant. per išdirbėjus ant 20 metų, labai gražiai graviruotas. Bus pasiūstas kožnam su tiesa peržiūrėti, kas prisiųs savo tikrą adresą. Firma del pargsinimo savo laikrodėlių, atiduoda dabar beveik dykai. Jei patiks laikrodėlis, užmokėsi agentui \$5.65c ir už persiuntimą. Jei nepatiks, nemokė nei centą. Rašyk tuojau štai kaip: Imperial Credit Co. Sales Dep. Box 2526, PHILADELPHIA, PA.

VISIEMS DOVANOS!

Kas išsirašys per mane dienraštį "Naujienas" ir prisiųs \$5.00, tiems duosiu dovanų svarbią ir puikią knygą MOTERIS ir SOCIALIZMAS arba laikraštį "KOVA", "KELEIVI" ar "LAISVĖ" metams. Naudokitės proga. Pinigus siųskite šiuo adresu: A. J. RAŠIMAS, (12) 1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Advokatas ir Notarius

K. Kraucziunas
403 Lyon Building SEATTLE, WASH.
Veda provas asabiškai visuose suduose. Pribuna į kitas valstijas ant pakvietimo, taip gi duoda patarimus per laiškus.

TIESIOG PRIE DARBO

Niekas taip negelbsti žmogui praleisti darbo dieną su lengva širdžia ir ilksma šypsa, kaip NAVY šilgai Pjaustytas tabakas. Kuomet gaunate minutę atsikvėpti susisukit saldų, kvepiantį NAVY cigaretę, arba prisikimškite pilną pypkę jo. Jeigu esat per daug užimti, kad sustoti delto, tad naudokit ilgam, riebiam ir sultingam kramtymui ir dūbkit.

GAIL & AX NAVY Long Cut Tobacco

"Geras Tabakas, Geriausiam Pakelyje".
Yra saldus, priimnus, patraukiantis kvapsnis NAVY tabake, ko negalite rasti jokiam kitam tabake. Šitas kvapsnis paeina nuo atsargaus pasendinimo ir išnokinimo, kaip mes darome su šiuomi prispėjusiu Kentucky Burley lapu. Ir garsus NAVY pakeliai su keturiais suvyniojimais užlaiko tabaką šviežiu, drėgnu ir kvepiančiu.

DYKAI

vėjo knygutės popieriukių, kuri duodama Reikalauk nuo pardavdykai su kožnu 5c pakeliu NAVY.

THE AMERICAN TOBACCO CO.

Kiekvienas privalo perskaityti visiems naudingą knygutę "KAIP MUS APVAGIA", kurią galima gauti "Kovos" administracijoj.

Lietuvi - Darbininke!

Nusipirk, perskaityk ir duok savo draugui skaityti, vieną svarbiausių lietuvių kalboje veikalų:

"MOTERIS IR SOCIALIZMAS"

Jeigu kada skaitei vieną kitą storesnę knygą ir iš jos nemaža pasimokina ir apsisiviete, tai perskaite "Moteris ir Socializmas" pamatysi pasaulį visai kitokioj šviesoje; ši knygą atidarys Tau akis ir parodys, kas gero ir pikto yra šių dienų draugijinė tvarkoj.

Šią knygą parašė garsiausias pasaulyje filosofas-sociologas Augustas Bebelis, kurio rasti yra išversti į visų kulturingųjų tautų kalbas. Vertimas puikus, kalba lengva. Knyga atspausdinta ant gražios popieros ir turi išviso 430 puslapių.

Vokiečių kalboje "Moteris ir Socializmas" tapo išparduota net 50 laidų (viso apie 1 milijoną ekz.). Ši knygą bus papuošimu Tavo namų, nes išleista labai gražiai ir ant geros popieros. Ji yra verta tiek aukso, kiek pati sveria.

"MOTERIS IR SOCIALIZMAS" rašo: Apie moterų gyvenimą praeityje; išaiškina senovės graikų romėnų ir kitų tautų moterų politiską ir socialį padėjimą ir išdėsto senovės mokslininkų pažvalgas į moteriškę.

Rašo apie moterį dabartyje ir praeityje.

Visa knygą yra padalinta į skyrius, kurie skirstosi šitaip: Moteris, kaip lytiškoji esybė. Jungtuvės. Įvairūs jungtvių varžymai ir aprubežiavimai. Skaitlinis lyčių skirtumas. Prostitucija, kaip reikalinga socialė buržuazijos draugijos įstaiga. Moterų uždarbis. Jų protiškas gabumas. Darvino mokslas ir draugijos stovis. Valstybė ir visuomenė. Visuomenės socializacija. Tarptautiskumas. Gyventojų skaitlingumas ir jų persidauginimas. Socializmo įkunijimas, kaip gamtiškai-istoriškas žmonijos atgimimas.

Ši mokslo ir teisybės knygą kaštuoja tik \$1.00; gražiose audeklo apdaruose \$1.50. Pinigams siųsti adresas:

"KOVA" 229 N. 6 ST., PHILADELPHIA

Vietos Žinios

KUDIKIŲ SAVAITĖ—BABY WEEK.

Philadelphijos miestas apvaikštinėja taip vadinamąją kudiškių savaitę. City Hall yra pavestas tam tyčia kambarys, kur sunėsama kudiškiai parodon ir kur specialistai duoda pamokinius, kaip kudiškius auginti. Sakoma: kudiškiui reikia gero maisto, tyro oro, švarių, sveikų namų, tinkamo drabužio ir tt. Tik mokytojai nepasako, kad darbininkas neturi ištekliaus savo kudiškį visais tais reikalais aprūpinti. Apie kudiškių sveikatos užlaikymą skaito pamokinius ir milijonierių moteris, kurie atsisako pakelti savo straikuojantiems darbininkams bent keliais centais algą, kad galima būtų jiems sveikiau su šeimynomis gyventi.

L. DUKTERŲ DRAUGIJOS BALIUS.

Lietuvos Dukterų Draugija praėjo pamedžio vakarą Majestic Hall laikė savo metinį kaukių balių. Nusisekė neblogai. Žmonių buvo apie 400. Muštynių nebuvo, kaip kitados.

SLA. BALIUS.

Pereitos subatos vakarą turėjo balių SLA. 107 kp. Majestic Hall. Nors žmonių nebuvo labai daug, bet balius buvo pavyzdingas.

NEGIRDĖTAS STOKOWSKIO ORKESTROS PASISEKIMAS.

Philadelphijos orkestra, vadovaujama Leopoldo Stokowskio, pastaruoju metu griežia stebėtinai Mahlerio Simfoniją Aštuntą. Tos muzikos pasiklausyti privaziuoja žmonių iš Chicagos, Bostono, Clevelando, New Yorko ir tt.

UKRAINŲ KONCERTAS.

4 d. kovo Metropolitan Hall buvo ukrainų vakaras. Sulaužta buvo vodevilai: "Slušaju, vaše blagorodje" ir "Buvalščina". Pastaroji su dainomis. Apart to, dainavo ukrainų choras. Aktoriai atliko savo užduotis tikrai artistiška.

Koncerte buvo nemažas būrelis lietuvių ir visi liko pilnai užganėdinti. Lietuviai dar toli atsilikę teatro dailėje nuo ukrainų. J. Parus.

Kriaučių straikerių peštynės su policija. Kovo 1 d. prie Snellenburg dirbtuvės įvyko didelės suvičių su policija peštynės. 20 straikerių gavo muštį ir 3 policistus nugabeno į ligonbutį; pradžią padarė policija. Arestuota 8 straikeriai ir organizatorius Silverman. Siuvėjas.

"THE JUNGLE" ARBA "RAISTAS".

Bus rodomas krutamuose paveiksluose, seredoj, 15 d. kovo. Hippodrome Theatre, Richmond St. ir Lehigh Ave. Kviečiu visus atsilankyti ir pamatyti lietuvių gyvenimą krutamuose paveiksluose. Su pagarba, V. Jakstis.

3 Premijos "Naujosios Gady-nės" Platintojams

Kuris draugų iki 1-mai gegužės surinks daugiausia "Naujai Gady-nės" skaitytų, tam drg. C. A. Hermanas skiria pirmą, puikų, kišenių aukso laikrodėlį, gvarantuotą ant 20 metų, \$18.00 vertės.

Antra dovana—premija skiria drg. A. Petrika iš New Yorko, auksinė spilkė i keltaraisių, tam, kuris surinks daugiausia "N. G." skaitytų po pirmąjam daugiausia prenumeratorių surinkusiam draugai. Pavyzdin, jeigu vienas draugų surinks 100 skaitytų, o kitas 99, tad pirmasis gaus drg. Hermano premiją — aukso laikrodėlį, o antrasis drg. Petriko — aukso spilką.

Trečia premija skiria nuo savęs "Kovos" administracija tam, kuris surinks daugiausia skaitytų po antrąjam draugai. "Kovos" administracijos premija bus — socializmo tėvo, Karolio Markso paveikslas, gražiose rėmuose.

Pasarga: dovanos bus suteiktos tik tiems draugams, kurie neims už

"N. G." užrašinėjimą nuosimčio. Kuopų agentams, kalbėtojams ir privatiems agentams, imantiems "commission", dovanos nebus duodamos. Taigi, draugai, sukrusite dirbti, kad laimėtumėte dovanas. Draugiškai P. Kurkulis, "K." ir "N. G." adm.

Platinkite 'Kovą' PIRKITE PRENUMERATOS KORTAS!

"Kovos" Administracija vėl pripašdino prenumeratos kortų, kuriuos parduoda po 25c viena. Už vieną tokią kortą prenumeratorius gauna per 6 savaites laikraštį "Kovą". Agentams šios kortos parduoda 5 is sykiu, užmokant iškalno \$1.00, nuo kurių lieka agentui 25c uždarbio.

Kiekvienas kuopos ir šiaip agentas turi turėti šiu kortų. Su tokiu korta jūs galėsite užrašyti "Kovą" ir tokioms ypatoms, kuriuos nenori arba neįsągal iš sykiu už visus metus užsimokėti.

Kuopos, rengdamos vakarus ar balius, gali duoti šias kortas prie įžangos tiketu. Pavyzdin, jeigu kas nusiperka įžangos brangiausią tiketą lėšuojantį 50c, gauna prenumeratos kortą už 25c, už kurią eis per 6 savaites "Kovą". Kuopai toki korta kaštuoja tik 20c. Reikišia, vis viena nuo įžangos tiketo kuopa uždirba 30c, o sykiu kiek tai prisideda prie apsvietos platinimo ir "Kovos" pakelimo!

Kuopų valdybos turėtų pridaboti savo literatūros agentus, kad kiekvienas jų turėtų visada pardavinėti šiu kortų.

P. Kurkulis, "Kovos" adm. STAMBI KLaida. Perėjo numerio administracijos rašinėlyje "Apskaitos belaukiant", įsikverbė stambi klaida. Pasakyta, kad drg. C. ir M. Hermanai suteikė "Kovai" darbų už \$4000.00. Turėjo-gi buti: už \$400.00.

PHILADELPHIA, PA.

3 d. kovo buvo laikomas Lietuvių Keltujančio Knygyno mitingas. Mitingui pasibaigus sumanyta parinkti sergančiam Br. Vargšui aukų. Tapo surinkta \$1.15. M. Rudavičius. \$1.15 gavome ir pasuntėme Br. Vargšui. "Kovos" Adm.

KOUPŲ SUSIRINKIMAI

LSS. 1 KUOPOS NARIAMS. Mėnesinis susirinkimas įvyks 10 d. kovo po N. 322 N. 9th St., prasi-dės 8 val. vakare. Visi draugai malonėkite butinai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų, neužmirškite naujų narių atsivesti prisirašyti. — Komitetas.

BROOKLYN, N. Y. LSS. 20 kp. mėnesinis susirinkimas atsisub 15 d. kovo 8 valandą vakare. Shedlowo svetainėje, Brooklyn, N. Y. Draugai, teiksitis visi pribūt i paskirtą laiką, nes turime daug svarbių darbų atlikti šiame susirinkime. — B. L. Wycie.

MUSKEGON, MICH. LSS. 246 kp. mėnesinis susirinkimas atsisub 5 d. kovo (February), pas drg. J. L. po N. 312 Southern Ave. Teiksitis draugai visi atsilankyti ant susirinkimo. — Sekr. M. Pumis.

WESTVILLE, ILL. LSS. 26 kp. susirinkimas įvyks 19 d. kovo J. Kvakšo svet. 10 val. ryto. Draugai, nors syki atsilankykite visi ir atsineškite knygetes, nes parėjo stempas ir kiti jau esate už keliat mėnesių skolingi, todėl užsimokėkite. Taipgi atsiveskite draugų, norinčių prisirašyti prie kuopos — Fin. rašt. L. Valinčius.

WORCESTER, MASS. LSS. 40 kp. mėnesinis susirinkimas atsisub ant 18 d. kovo, vietoj 12 d. kovo, iš priešasties rengiamą dieną šeimyniškų pietų, naudai "Naujosios Gady-nės". Todėl, draugai, visi nepamirškite atsilankyti i busiantį susirinkimą, nes bus pakelta daug naujų klausimų. — Sekr. E. Z. Saviša.

MCKEES ROCKS, PA. LSS. 50 kp. nariai, McKees Rocks, Pa. pereitą susirinkimą nutarėm perkelti susirinkimą dieną iš trečio nedėdienio i antrą nedėdienį mėnesio, 10 val. is ryto. Prašau visus sekantim susirinkimui ateiti. — Sekretorius.

CLEVELAND, O. LSS. 3-čia kuopa nuo 1 d. kovo laikys susirinkimus seredos vakarais. Draugai, lankykite susirinkimus, veikime energiška, nes jau matomai, mes užimsime galutinai, taigi subraskime prie darbo. — Sek. J. Cečeta.

BRIDGEPORT, CONN. LSS. 41 kp. pusemėnesinis susirinkimas įvyks 12 d. kovo (March), 1916 m., 6:30 val. vakare, K. Andruškevičiaus svet., Kieper St. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes bus daug svarbių nutarimų. — Sus. rašt. F. Simanavičia.

PAJIESKOJIMAI. Pajieskau Felikso Turasko ir Jono Garolio, abudu paeina is Kau-no gub., Sialiu pav., Zebikų kaimo. Jau ilgas laikas, kaip Amerikoje, jie patįs ar kas kitas, meldžiu atsišauk-ti.

Jonas Gečius, 918 Valley St., Dayton, Ohio.

JONAS PUSLIS, buvęs Chicagos Railways Co. dirbtuvės darbininkas, kuris 29 vasario 1912 m. tapo dir-tuvė sužeistas, yra įješkomas adv. S. J. Andalmano, kuris veda į by-lą. Malonėkite tuoj atsišaukti i "Kovos" administraciją.

DARBININKŲ NAUDA!

Visiems žinomi ir garsūs kai-po geriausi laikrodėliai "Elgin". Savo gerumu ir brangumu pas-paprastus storninkus nelabai i-perkami darbininkui, todėl IM-PERIAL CREDIT CO., nutarė "Elgin" laikrodėlius parduoti kožnam darbininkui be jokio pelno, už zemiausią kainą. "Sil-ver" lukštuose "Elgin" \$5.65. "Gold Filled" ant 20 metų "El-gin" \$7.75. Kožnas laikrodėlis pilnai garantuotas, atsitikime ko-kiam dykai pataisom arba ap-mainom. Reikalaujami rašykite aiškiai katrą laikrodėlį norite. Prie atsiėmimo apžiūrėję, užmo-kesite Expressui už laikrodėlį augščiau naminėtą kainą. Rašy-kit šiuo adresu: IMPERIAL CREDIT CO., 3120 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Buk Mandagus

nusipirk "ETIKETA". Joje rasi 300 pamokinių dailaus pasielgi-mo 25c "SOCIALIZMO TRUPI-NIAI". Atsako ant 16 užklaui-simų bei užmetimų ant So-cializmo 20c "SOCIALIZMO IR KRIK-SCIONYBES IDEALAI". Nu-rodo skirtinga tarpe tu dviejų idealų ir budų jų atsiekimui 10c Prisiuntimo lėšas mes apmo-kame. Pinigus žemiau \$1.00 ga-lima siųsti krasos ženkleliais. Adresuokite: M. M. RICE-HERMAN, 140... 19th St., New York City.

INKVIZICIJA

Yra tai nauja ir labai svarbi kny-ga, kokios dar lietuviui iki šiol ne-matė. Jos kaina \$1.00. Apdaryta \$1.25. Čia randasi didelė sankrova ir kitokių visokių knygu. Parduodame po daug ir pavieniui. Atsakymui i-dėk stampą. Adresuokite: F. MILASAUŠKIS, 25 — 2nd St., So. Boston, Mass.

Negirdėtos Dovanos!!!

Kas užsirašys "Kovą" ir "Nau-jąją Gadyne", gaus už \$2.00 dovanų knygu. Kas užsirašys tik "Naująją Gadyne", gaus už 60 centų dovanų knygu. Dovanos bus duodamos tik šitame mėnesyje. (9) MIKOLAS RUDAVICIA, 1021 Carlton St., Philadelphia, Pa.

DEL PRISEGIMO KIŠENIN FOUNTANINĖ PLUNKSŅA ARBA ALAVELI.

Kabūtė su lietuvišku parašu — atsitiktisku ženkleliu, kuri netik ap-saugoja nuo pametimo fontaini ir plunksnā ar alaveli, bet žymi is-vaizda, kaipo ženklas organizacijos. Kaina 25c. Reikalaujami kabutė, pažymėkite kokia, ar del fontaini-nės plunksnos ar del alavelio. Pin-gnis galima siųti 25c įvyniuoj i popierā ir įdėjus i paprastā laiskā. Adresuokite: (9) LITHUANIAN NATIONAL HALL Montello, Mass.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVISKA APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausiu atida, nežiurint, ar tie recepta Lietuvos ar Amerikos daktary. Tai vienintėli lietuviška aptiekė: Bostone ir Massachusetts valsti joje. Gyduolių galit gaut, kokio-tik pasaulij yra vartojamos. Galit reikalaut per laiskus, o as prisijūsiu per expressa.

K. ŠIDLAUSKAS

Aptiekorius ir Savininkas 226 Broadway, kampus C Street SOUTH BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 21014 ir 21013

Gera Proga!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apda-ryta) \$1.00 Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c Naujas Budas mokytis ra-šyti be mokytojo 10c Aritmetika mokinimuisi ro-kundų, su paveikslais (apda-ryta) 35c

Viso \$1.60 Kas atsiųs iškirpes šią apgar-sinimą, is "Kovos" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau.

P. MIKOLAINIS R. F. D.—Route 2, Hudson, N. Y.

Dr. B. M. Axelrad

DENTISTAS Siuomi praneša, kad persikraustė nuo Pine St. i 511 N. 6th St., Philadelphia, kur priima ligonius,—turinčius dantų nesmagumus —kaip ir pirmiaus. Kaip teisingas ir savo amate išsilavinęs dentistas, meldžia savo senų ir naujų pacientų draugų-lietuvių reikalui esant kreipties prie jo. Galima susikalbėti lietuviškai, len-kiškai, rusiškai ir angliškai. 511 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

SEKITE VADOVĄ

ZIRA

10 Plain-End Cigarettes 5c.

Per apskritus metus yra mylimas ruky-mas daugybės rukytojų, todėl kad skonis patinka. PIRKITE BAKSUKĄ ŠIADIEN Šios puikios dovanos duodamos dykai už ZIRA

KUPONUS ir BAKSUKŲ VIRŠUKUS

Zira baksuko viršukas vertas kiekvienas pusę cento arba už juos gaunamos DOVANOS.

PINIGINIS KUPONAS KOŽNAM BAKSE.

Pradėk taupyti šiandien.

Reikalauk Dovanų Katalogo.

ZIRA DEPARTMENT 95 First Street, Jersey City, N. J.

P. Lorillard Co., Inc., New York City.—Est. 1760

DYKAI! "KOVA" DYKAI!

Kas prisius \$5.00 už dienraštį "Naujienas", tas gaus sekancias do-vanas prie dienraščio. "Naujienų" žienis is šių laikraščių, kurie yra čia vagarsinti: "Kovą", "Nedėlios Nau-jienas", "Laisvę", "Keleivi", "Lietu-ją", "Tėvyne", "Amerikos Lietuvių", "Šake". O kas prisius \$6.00, tas gaus "Naujienas" ir "Jaunąją Lie-tuvą". Atmink, kad gausi per čielus tetus tuos laikraščius, kuriuos išsi-šysai per mane. Siųsdami pinigus adresuokite: (52) J. BRAKNIS Hudson Ave., Rochester, N. Y.

ausias budas dėl itrinimo

turi stokuot nei viename name D-ro Richter'o

PAIN-EXPELLER

Jei nuo 50 metų yra vienu is numylėtų naminių budų pas letuvnikus ir visame pasaulyje. Tikras tikrai su pažymėta marke "IKARA" 25c. Ir 50c. butelukas visose aptiekose arba specialiu nurodymu. F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

JUS GALETE IŠAUGITI PLAUKUS

Ar slinka jums plaukai? Ar praziliu jusi plaukai nuo metu? Ar užkrestis koklas nors ne sveikumas ir limpanči jie? Ar raižyte plaukotes, melnos odos galvos? Ar plinki, bet pradeti plikti? Ar kenkia kas is aukščiau pasakytu ligu, tai stenkitės apsauguoti jos. Užsakykite iluostrota knygete jusu prigimta kalba: "TEISYBE APIE PLAUKUS".

Parašita europos garšingo specialisto, kurioje randas tvairios žinios: Gražybė plauku,—sudejimas plauku ir odos galvos. Priežastis silknimo plauku ir žilumas—Kaip užlaikyti sveikata ir išau-ginti plaukus.—Ir kaip tai i penkius savais turėti gražius plaukus.—Žili plaukai.—Barzda.—Ir deka vones nuo užganėdintu klytu.

GYDYMAS DYKAI. Męs galime pertikrinti kiekvienu, kad gyduoles CALVACURA sulauko silknimą plauku prāšalina plaukotes ir augina gra-zius plaukus Uz 10 centu arba krasos markems prielusius sykiu su Jusu antrašu. Męs išiuoime kiekvienu dolerine dežute Calvacura—os N. 1 ir knygete "Teisybe Aple Plaukus." Ispiaukete žemiau atspau-stą kuponą ir slusketė šiandien. Union Laboratory, Box 542, Union, N. Y. UNION LABORATORY, Box 542, Union, N. Y.

Siudu i Gedamas 10 centu del apmo-kejlmo kaštu persutimo, meldžiu išsiusti man tojus jusu dolerine dežute Calvacura N. 1 ir knygete "Teisybe Aple Plaukus." (Pasiuskete sykiu kupona su jusu antrašu.)

Užsirašykite

Pirmą Lietuvių Dienraštį "NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Rugsėjo kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujusias ir teisingiausias žinias is karės lauko ir abelnai is viso pasaulio — kasdien.

"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.

"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.

"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienios ypotos ir darymū pasaulnio biznio.

Prenumeratos kaina: Chicagoje—per išnešiotojus 12 c. savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00; pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00; pusei metų \$3.00; dviem mėn. \$1.00. Europoje ir Kanadoje met \$7.00. Pavienių num. kaina 2c.

Įspidyk šitą blanką ir pristusk kartu su pinigais.

"NAUJIENOS" 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Siuomi prisijučiuš _____ už "NAUJIENAS" metus ir meldžiu jus siųsti šiu adresu: _____ K. 10

Rosenbaum, SENIAUSIA Lietuviška Banka Philadelphiajoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausiy linijų laivų.

Ismaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija i visas šes lie svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai

Agentūra geležinkelly tikietų.

Pasiešomada geležinkelly tikietus i visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

TRIMITAS

Dainos Su Notoms

Gali dainuoti chorai ir skambinti ant piano. Didelė knyga su daugeliu puikių dainų. Apdaryta kaštuoja \$1.00. Neapdaryta 75 c.

Reikalaudami adresuokite: "KOVA" 229 N. 6 St., Philadelphia, Pa.